



naša luč

1988
maj
5

Slovenija

Moja dežela.

Osrednja Gorenjska

Gorenjska je pokrajina savskega porečja. Kot del bivše Kranjske je upravno obsegala okraje Kranj, Radovljica in Kamnik. Velik del ozemlja je ravnina Ljubljanske kotline, pottisnjena kot trikotnik ob Savi pod gore na severu. Je močno industrializirana. Gorska pokrajina z najrazličnejšimi zanimivostmi privablja mnoge izletnike in ljubitelje narave.

Svojo lepo narodno nošo prikazujejo Gorenjci le še ob raznih slovesnostih, prav tako stare običaje. Tu in tam še vozijo „bališ“ z živim petelinom in „petim kolesom“, svatom „šrangajo“ in priredijo ohcet po stari navadi: godci igrajo na gosli, klarinet in harmoniko. Njihove narodne jedi pa pridejo še pogosto na mizo: gorenjski želodec, zaseka, tržiške bržole,

loška mešanica, kaše in mešte, ajdovi žganci, maslovnik, gorenjski krapi, bobi in flancati, loški mali kruhek.

Kranj je staro središče Gorenjske v slikovitem položaju na visokem skalnem pomolu med dolino Save in kanjonom Kokre. Po ravnici na vrhu sta stekli dve vzporedni cesti, izoblikoval se je pravokotni trg, ob njem so pa zrasla nadstropna poslopja. Skozi dolga stoletja se je Kranj obdržal kot gorenjska metropola, zlasti še zaradi ugodne prometne lege in zadnja desetletja zaradi razvite industrije.

Na vzhodu ravnine je pri Spodnjem Brniku urejeno sodobno civilno letališče, Cerklje v podnožju Kravca so središče kmečke okolice, s terasastih vrhov nad Preddvorom se razgledujejo bele cerkvice sv. Jakoba, sv. Miklavža in sv. Lovrenca, cesta pa se vzpenja med gozdovi proti Jezerskemu in čez mejo v Avstrijo.

Pot proti severu nas pripelje v Kropo, zgneteno v tesno grapo pod strma pobočja Jelovice, zanimivo po hišah in govorici. V ta kotel so se naselili ljudje, ker so si lahko služili kruh s kovanjem žebeljev: Jelovica jim je dajala dovolj železne rude in lesa za izdelovanje oglja, ki je bilo potrebno za taljenje rude, ter vode za poganjanje preprostih strojev. Klicar je ob prvem svitu zapel: „Sveti se, sveti se beli dan,“ in vsa družina se je

pravila h kovanju žebeljev do večera. Med delom so žene kuhale ob ognju na kovaških ognjiščih, ješah, zibke z dojenčki so pa zibali vzvodi vodnih koles. Rudo je topila fužina, žebelje so kovali v vigenjcih. Pet stoletij so kovali, tovarniki so jih tovorili v bariglah v Trst, ob



Kranj, gorenjska metropola

čemer je vselej zvonil navček pri kapelici.

Tržič se je zgnetel v tesno dolino, v starem jedru se vrste še zanimive starinske ulice in hiše. V karavanško sleme je zajeden Ljubelj, ki je že zdavnaj odpiral pot na Koroško.

Brezje, največja slovenska božja pot, se ponašajo z mogočno cerkvijo in Layerjevo sliko Marije Pomagaj v stranski kapeli. Kaj vse bi mogla pripovedovati ta podoba!

Prav bi bilo obiskati še Radovljico, mesto na robu Gorenjske ravnine visoko nad Savino strugo, Begunje v ustju Drage, žalostno znane po medvojnem nacističnem taborišču, in pa seveda Prešernovo Vrbo: „... srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta ...“

JA, VISOKA JE GORA

Ja, visoka je gora,
pa še viš je tud kvanc.
Pa kedaj boš privriskov,
ti prešmentan gorjanc?

Pa visoki so hribi,
pa še viš so goré,
tam na Závih je zrasva
jana rožca za mé.

Če me nōč, pa m naj,
pa m šribej nazaj,
pa m šribej takó,
da m nkol več na bo.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Božja Mati s slike Franca Jerovška Sveta Družina (1734).

gradimo naše bratske skupnosti!

Prvi kristjani so živeli v bratskih skupnostih. To je bila ena treh njihovih značilnosti. Drugi dve sta bili zvestoba nauku apostolov in lomljenje kruha po hišah.

O bratski skupnosti piše sveto pismo tako preprosto: „Dan za dnem so se eno-dušno in vztrajno zbirali v templju, lomili kruh po domovih ter uživali hrano z veseljem in preprostimi srcem. Hvalili so Boga in vsi ljudje so jih imeli radi. Gospod pa jim je vsak dan pridruževal take, ki so našli odrešenje... Množica teh, ki so prejeli vero, je bila kakor eno srce in ena duša. Nihče ni trdil, da je to, kar ima, njegova last, temveč jim je bilo vse skupno. Nihče med njimi ni trpel pomanjkanja.“

Osnovno prepričanje, ki je bratske skupnosti zajemalo, je bila globoka zavest, da je Gospod v njihovih občestvih navzoč in v njih deluje. Duša skupnosti je bil vstali Gospod. On jih je zbiral, enotil, navdihoval, notranje očiščeval, posvečeval, vodil, jim dajal poguma in veselja, preprostosti in moči. On jim je dajal tisto izžarevajočo silo, ki je vabila druge, da so se jim priključevali.

Sveto pismo poroča, da so se zbirali tudi k skupnim posredovanjem kot izrazu medsebojnega bratstva. Pa tudi o zlorabah teh posredovanj: apostol Pavel kara vernike v Korintu, da so med njimi razprti in je pri posredovanjih „eden lačen, ko je drugi že pljan“. Sveto pismo navaja tudi primer zlorabe pri oddaji denarja od prodanega posestva. Kjer so ljudje, tam so tudi napake. A v jedru so bile te bratske skupnosti le nekaj izrednega, v zgodovini komaj kdaj ponovljenega.

Kaj pa naše bratske skupnosti, izseljenske in zdomske fare?

Njih temelj je po dva tisoč letih še vedno isti, kot je bil pri skupnostih apostolov: trdno prepričanje, da je vstali Gospod med nami, se za nas zanima, nas spremlja, navdihuje in vodi, notranje očiščuje in posvečuje. V bistvu smo prav tako družine njegovih učencev, krog njegovih prijateljev. Vera v njegovo prisotnost in delovanje med nami nas druži z njim in med seboj.

Kajpada so tudi med nami napake in težave kot povsod med ljudmi. A vendar je v teh naših božjih družinah neenkrat ogromno dobre volje, prave ljubezni do vsega božjega in vztrajne zvestobe do Gospoda.

Naj bi bile vedno bolj povezane z njim! Vedno bolj žive! In vedno številnejše!

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev-
ne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Belgija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

v Marijini šoli

„Spet kliče nas venčani maj!“

Majnik v Marijinem letu.

Kako ga bomo slavili?

*Kako bomo pokazali in dokazali svojo lubezen
do božje Matere?*

Okrasili bomo Marijino podobo v svoji hiši.

Malo več bomo molili.

Obiskali bomo kako Marijino svetišče.

*Morda bomo imeli celo priložnost za šmarnično pobožnost.
Lepo!*

*

*Še lepše pa bomo pokazali svojo ljubezen do Marije,
če bomo zvesto sledeli njenemu zgledu,
če bomo šli v njeno šolo.*

*

Česa se moremo naučiti pri Mariji?

Marsičesa!

*Opozorili bomo samo na eno Marijino lastnost,
ki jo opazimo takoj na začetku
njenega življenjskega poslanstva.*

Ko je Marija sprejela oznanilo,

da bo postala božja mati,

je bil njen odgovor hiter in jasen:

„GLEJ, DEKLA SEM GOSPODOVA!“

*

Poslanstvo dekle je S L U Ž E N J E .

Iz svetega pisma vsaj malo zvemo,

*kako je Marija resno jemala poslanstvo služenja
na begu v Egipt,*

na svojem domu v Nazaretu,

na obisku pri teti Elizabeti

in na svatbi v Kani Galilejski.

*

Služenje je poslanstvo vsakega kristjana.

Najprej služenje v družini.

Služenje je bistveni del družinskega življenja.

Samo dobra mati in skrben oče vesta,

kaj vse se skriva za to preprosto besedo: s l u ž e n j e .

Koliko skrbi, ljubezni in zvestobe, vztrajnosti

in požrtvovalnosti, veselja, žalosti

in tudi razočaranja.

Služenje!

*

Tarifni dogovori

Zelo zanimivo je vsako leto, ko se začno pogovori med delodajalci in delavci o novih tarifnih pravilnikih. Zastopniki delavcev — sindikati postavijo zahteve. Te sprva niso umirjene. Letos so npr. predlagali povišanje plač za 5%. Poleg tega naj bi skrajšali delovni čas, plačilo pa naj bi prejemale še naprej za enako število ur kot doslej. Zahteve zares niso bile skromne. Cilj sindikata je namreč 35 urni delavnik namesto dosedanjega 40 urnega.

Kdo od delavcev se ne bi razveselil, ko bi moglo biti vse tako izpolnjeno. Zakaj pa ne, pravijo poznavalci. Delodajalci so si lahko v preteklih letih nabrali čedne vsote denarja, naj sedaj enkrat plačajo. Zakaj bi vse prihranjeno vtaknili le v razvojne naložbe. Končni rezultat dogovarjanja je prinesel 2,5%-no povečanje plač, skrajšanje delovnega časa in plačilo odpadlih delovnih ur. Voditelji sindikatov so poudarili, da je to vse pomemben prispevek k reševanju problema brezposelnih. Notranji minister pa je zatrjeval, da je prav obratno res, ker bo po vsej verjetnosti zaradi tega marsikatero delovno mesto ukinjeno. Občine namreč ne bodo mogle nositi stroškov drugega planiranja delovnih mest.

Razlage so vsekakor zanimive. Vsakdo gleda iz svojega zornega kota. In zakaj se jaz spuščam na to področje, kjer nimam nobene besede pri pogajanjih in ne moči za spreminjanje dejstev. Razlage in razmerja so pa tudi meni zanimiva. Letošnja in-

flacija je znesla 1,5%. Zakaj le je bilo treba potem zahtevati 5%-no povišanje plač? Seveda je lepo dobiti več denarja. Večina ljudi bi ga znala pametno uporabiti. Ko bi ta zadeva imela samo ta blagodejni učinek. Pa ni tako. In to vedo vsi. Govorijo pa ne o tem vsi.

Vmes se je vtaknil s svojo razlago še ministrski predsednik Saarlanda — ne bodi ga treba — so rekli skoraj vsi. Dejal je, da tistim, ki že do sedaj veliko zaslužijo, res ni treba dajati še denarja za neopravljeno delo. Če bo skrajšan delovni čas, potem naj ti dobijo plačano samo tisto, kar so res naredili. Nepreviden je bil, saj si je nakopal jezo skoraj vseh.

Kaj vem, če ni bil nanj hud tudi kdo izmed nas.

Jaz se nisem jezil, ker vem, da sem moral do sedaj vse, kar mi je kdo naredil, prav lepo pošteno plačati. In tako bo še naprej. Sem pa pri vsem tem razmišljal, kako sploh danes gledamo na delo in plačilo. Kako se umevanje dela odraža v našem govorjenju, naših sodbah. Menda smo vsi skupaj le postali preveč zahtevni. Morda smo zašli predaleč od neke kreposti, ki ji v krščanstvu že od nekdaj rečemo skromnost. Pa tudi od zavesti, da je treba za pošteno plačilo tudi vse dobro in solidno narediti.

V domovini je glede tega huda kriza, precej hujša kot vsa problematika brezposelnosti v zahodnih demokracijah. Ljudje tam nekako iz potlačenosti rečejo: Za tisto, kar dobim, še preveč naredim. Toda precej enako mišljenje je mogoče zaslediti tudi tukaj med nami. Skoraj splošno mnenje je med delavci, da preveč delajo za delodajalčev zaslužek.

Delo je vedno napor, pa naj

*Služenje, ki se poraja iz ljubezni,
je vir družinske sreče.*

*Škof Rožman je rad ponavljal,
da je družina, krščanska družina,
kjer se mož in žena, starši in otroci
iskreno ljubijo ter si medsebojno pomagajo,
edini preostali košček raja na zemlji.
Služenje!*

Služenje v župniji.

Tudi tu je služenje eno bistvenih poslanstev.

*Vsi verniki, ne samo duhovnik,
naj bi skrbeli,*

*da se v tej skupnosti, v župniji,
nihče ne bi počutil osamljenega, pozabljenega.*

*Služenje naj v krščanski skupnosti
uresniči evangeljsko načelo:*

„Eden za vse, vsi za enega!“

*Ker se kristjani niso držali tega načela,
je prišla kazen v oblikah praktičnega materializma
in brezbožnih političnih sistemov.
Služenje!*

Služenje v narodni skupnosti.

*Tudi tu imamo kot ljudje, kot Slovenci in kristjani
zelo pomembne dolžnosti,*

o katerih smo že ponovno razmišljali.

Narodni skupnosti služimo,

če širimo omiko,

gojimo in branimo svoj jezik,

poživljamo narodno zavest,

oblikujemo sebe in druge v močne, nesebične

in pokončne osebnosti,

posvečamo posebno pozornost družinam in mladini,

*si privzgojimo smisel za sodelovanje in skupne
nastope,*

če umevamo klic časa in imamo oster čut za moralne,

socialne, gospodarske in politične probleme

svojega naroda ter smo pripravljeni po svojih

možnostih sodelovati pri reševanju teh problemov

in če z možatim nastopom, bistrovidnostjo in

značajnostjo povsod, posebej pa še v svojem narodu,

širimo prostor Resnice, Pravice

in Svobode.

Priložnosti za služenje

so tedaj neverjetno številne in različne.

Naj nam Sveti Duh v majniku

in vse dni v letu nakloni milost,

da bomo vedno in povsod

S L U Ž E N J E jemali tako resno in dosledno,

kot je to delala Marija.

V Marijini šoli ...

bo fizično ali umsko. Vsakdo rad vidi, da mu nekdo trud prizna in tisti, ki ga je naročil, naj ga tudi odplača. Najbolj občutljivo pa se to očita na plačilni listi, ki jo vsakdo prejme ob koncu meseca. Tam se ljudje čutijo zadoščene ali pa opeharjene.

Toda, kaj pomeni dobiti dovolj? Kje je prava mera temu razmerju med delom in plačilom? Kdo naj določi, da bo vsem ustrezalo in da bo za vse pravično? Posebej je to težko uskladiti z željami. Najlažje vidimo to tedaj, ko naročimo sami kako uslugo pri tem ali onem obrtniku. Kolikokrat menimo, da je preveč zaračunal, da je premalo kvalitetno naredil za denar, ki ga je dobil. Vloge delodajalca in delavca se kaj hitro spremenijo in nemalokrat sami v različnih vlogah merimo po dvojnih merilih. V vlogah delodajalca razmišljamo, kako dobro je, če ni predrago, ko smo delavci bi radi dobili čim več.

Ta dvojnost je torej v nas. Kako naj jo uskladimo? Kako naj naredimo, da bomo vedno zadovoljni? V obeh vlogah.

Najbrž bo treba iti na pogovore s samim seboj. Ne bo šlo samo za kompromise, ampak tudi za načela. Za zrelost, moštost, ki si zna naložiti tudi odgovornost kot realnost življenja.

Delo je za nas kristjane sodelovanje z Bogom. Naš prvi delodajalec je namreč Bog. Ena prvih besed za človeka je bila: Podvrzita si zemljo in jo obdelujta. Ne pravi, podvrzita si ljudi

in jih izkoriščajta in osleparita, če se bo dalo.

Najbrž danes ljudje kar po vrsti ne gojimo v sebi dovolj skrbno to načelo. In potem se pozna v odnosih med ljudmi, če ga ne nosimo v srcu. Pa je vendarle treba prisluhniti božjemu glasu v sebi. Pozabljamo, da smo najprej v službi Bogu, da njemu najprej odgovarjamo za svoje delo. Da nam bo On dal pravično plačilo.

In da mi ne boste očitali, da sem se lepo iz javnega, družbenega vpraševanja o pravičnem plačilu za delo skril za zaveso načelne pravičnosti, ki je končno skrita v Bogu, se moram vrniti v realnost določanja tarifnih pravilnikov, ki jih morajo postavljati ljudje s svojim dogovarjanjem in kompromisi.

Tu pa je s pravičnostjo vedno tako, da je le bolj ali manj blizu božji pravičnosti. Tako se bo vedno dogajalo, da se bodo zdaj eni zdaj drugi čutili opeharjene. Nikoli ni tako, da bi bili vsi povsem zadovoljni. Tega se zavedajo tudi pogajalci za nove bolj pravične plačilne odnose. In ona zanimiva igrice se ponavljajo vedno znova. Eni postav-



PTUJSKOGORSKA PESEM

(A. M. Slomšek, leta 1857)

O Marija, naša nada,
Mati božje milosti!
Grešnika poglej, kak' pada
v brezno večne žalosti.

Tvoje milosti potreben
se pred tabo jaz solzim,
in čeprav se zdim nevreden,
Tvoje dete bit' želim.

Sem po širni cesti hodil
pogubljenja večnega.
Svet hudobni me je zvodil
od Očeta dobrega.

Oh, zapravil sem dobrote
prevelike milosti.
Sem napolnil svoja pota
z grehi nehvaležnosti.

Dobra dela sem zamudil,
sem potratil dragi čas.
Kako pozno sem se zbudil
na Pastirja mili glas!

Vse dobrote tega sveta
zapustiti zdaj želim —
vendar stopit pred Očeta
ubogi grešnik se bojim.

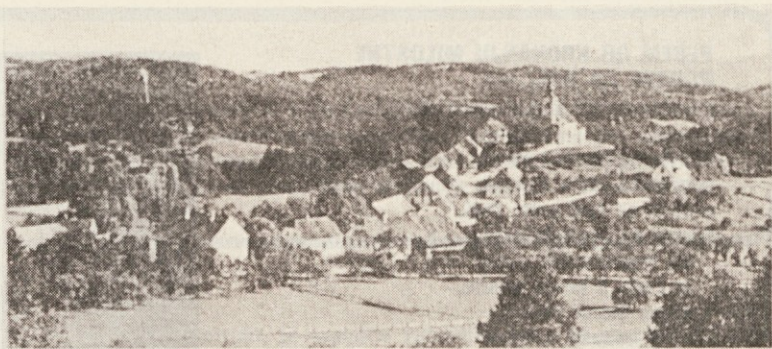
K Tebi, Mati, se obrnem,
k Tebi dete pribežim,
Tebi mile solze utrnem,
Tebi dušo izročim.

Ti, Kraljica vseh svetnikov,
primi me za roko zdaj,
Pomočnica spokornikov,
pelji k Bogu me nazaj!

S svojim Sinom, ljuba Mati,
spravi mene grešnika,
da izvoli milost dati,
prosi Svetega Duha.

Ijajo previsoke zahteve, drugi smešno majhne spremembe, da potem zgleda, da so se vendarle na koncu modro dogovorili. Lepo bi bilo, ko bi se zgodnica tu za vedno končala. Toda za vsem tem je še nekaj, kar moti mirno podobo zadovoljnosti ob doseženih sporazumih. Sindikalisti si na koncu obesijo okrog vratu zmagovalni venec zaslužnosti, ker so spet nekaj naredili za delavca. Obenem pa malo-kdo pomisli, da so ga na nek način potisnili še globlje v veliki igri tehnično in ekonomsko zaznamovane družbeno-gospodarske mašinerije sodobnega časa. Tudi zaradi pretiranega navijanja plač postaja delo vedno bolj drago. Predrago, da bi si ga delodajalec lahko privoščil še več. Zato modernizira proizvodnjo s stroji, ki nadomestijo človekovo delo. In s tem nastaja nova delovna kultura, ker stroj ne sme stati, da se njegova investicija splača. Stroj ne potrebuje nedelje. Gospodov dan postaja navaden delavnik.

Čudno se nam godi ljudem. Na eni strani se nam zahoče 35 urni delavni teden in s tem imamo več prostega časa. Na drugi



Kostrivnica — naša prelepa slovenska Jasna gora

strani pa bo z delom vse bolj tako, da ne bo več ne petka ne svetka. Tako bomo nazadnje spet ogoljufani. Verjetno bo vsa modrost tega začaranega kroga v tem, da ljudje ne vidimo vsega dobrega, ampak le del, ne vidimo vse resnice, ampak vedno le njen del. Zato je zdravo in blagodejno za nas, če se navsezadnje zanašamo Nanj, ki vse to dobro vidi v celoti. V božji luči ni edino merilo dela plača. Tam se bolj vpraša, kako je bilo narejeno, s kakršnim srcem in s kakšnim namenom.

Kristjani se zavedamo, da moramo delati dobro in pošteno zaradi Boga. Pred njim bomo namreč morali dajati odgovor za svoja dela. Sebe in sočloveka lahko ogoljufamo, Boga ne moremo, pa naj nam bo to prav ali ne.

Še veselje nad delom je treba omeniti. Če delo razveseljuje, potem ni treba vsega plačevati. Predvsem ne vedno z markami ali dinarji. Nihče ne more plačati mojega zadovoljstva nad storjenim dobrim delom, četudi zanj dobim premalo ali včasih nič. Zadovoljnost je dar, ki ga ne velja zgubiti. Znajo pa to ohraniti v sebi samem bogati ljudje, ne pa tisti, ki so bogati, ker imajo denar in kar se dobi za denar.

Prvi maj ni samo praznik de-

la, ampak je praznik delavca. Človeka, ki si ob delu jemlje za zgled sv. Jožefa, delavca. Vidi v njem priprošnjika, da bi zmozel sam prav vrednotiti delo. Da bi iz njega črpal vsakdanjo koristnost in množil obenem zaklad v večnosti. Ta vidik dela prinaša zavest, da je delo sodelovanje z Bogom. Kdo, ki veruje, bi potem ne prosil vsak dan za božji blagoslov pri delu. Delo je čudovit božji dar. Zato je vredno delati dobro in se veseliti tudi tedaj, ko ni takoj plačila zanj. Gospod namreč ne plačuje vsako soboto. Je pa v resnici pošten plačnik za vse dobro. Krivičniku kaznen tudi ne izostane, sam si jo spleta. Tudi če ni vse v redu v današnjem času z razmerjem delo in plačilo. Znajmo biti zadovoljni s tem, kar imamo. Skromnost je tudi čednost. Boj za pravičnost seveda prav tako, vendar na spodoben, človeka vreden način. Nedaleč od nas so ljudje, ki niti toliko pravičnosti ne prejemajo kot mi, pa nimajo nobene možnosti, da bi se kdo potegnil zanje s pogovori.

Krščansko razmišljanje nas privede v novo razmerje do dela in plačila zanj. Treba je reči, da ima tudi pri delu Bog „svoje prste zraven“.

Da bi vas ob vsakdanjem delu ti prsti vedno bolj držali vam želi
vaš Don Kamilo

**Pod tvoj sveti plašč zagrnjaj mene pred sovražnikom,
v sveti raj me enkrat spremljaj k vsem nebeškim angelom.**

**In ko bodem moral vzeti od tega sveta slovo,
zakramente daj prejeti duši za popotnico.**

**Naj še enkrat prosim Tebe:
Usmili se, usmili se!
Mati mila, o Marija,
prosi zame, prosim Te!**

PESEM OB KRONANJU MILOSTNE PODOBE NA BREZJAH

(msg. dr. Jože Debevec, leta 1907)

Odperta so sveta nebesa,
odgrnjena zlata zavesa,
prestol se nad nami žari,
Gospa na prestolu sedi.
Oj, angeli božji, hitite
in zlato ji krono nesite,
krono Mariji Devici,
svoji nebeški Kraljici!

Krog ljube gorenjske ravnine
pozdravljene tvoje višine,
pozdravljena, Triglav in Stol,
varujta Marijin prestol.

O dragi Slovenci, hitite
in zlato ji krono nesite,
krono Mariji Devici,
naši nebeški Kraljici!

O zemlja, vse tvoje ravnine,
o zemlja, vse tvoje višine,
kar koli je: gora in dol,
oj vse je Marijin prestol,
Zemljani pobožni, hitite
in zlato ji krono nesite,
krono Mariji Devici,
svoji nebeški Kraljici.

Odperta so srca nam vneta,
za tebe, Devica presveta,
pripravljen je v srcu prestol
le tebi, a svetu nikol!

Častilci Marije, hitite
in zlato ji krono nesite,
krono Mariji Devici,
svoji nebeški Kraljici.



VIŠARSKA PESEM

(V. Bele)

Pozdravljena, svetogorska Kraljica,
pozdravljena, vzvišena naša Gospa!
Si nam piriprošnjica, si nam pomočnica,
si Mati dobrotna, usmiljena vsa,
Višarska Gospa, premile oči
obrni na romarje, reveže vse.
Roke ti razprostri,
srce vsem odpri,
ki v tvojega plašča zavetje hite.

Ti skozi življenja viharje nas vodi,
ko sami ne vemo ne kam in ne kod,
o Mati, ti skrbna vodnica nam bodi,
v vseh dvomih, v vseh zmotah pokaži nam pot.
Višarska Gospa, premile oči . . .

Ko tare bolest nas in beda človeška,
ozdravljaj nam rane, pomagaj nam ti!
Marija, zdravnica ti naša nebeška,
zaupno se k tebi zatekamo vsi.
Višarska Gospa, premile oči . . .



med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnik nad vse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

NOVA REVIJA: SLOVENEK V EVROPSKEM PARLAMENTU

Predčasno upokojeni prof. dr. France Bučar iz Ljubljane je bil povabljen, da je sredi januarja govoril v Evropskem parlamentu v Strassburgu v Franciji. Medparlamentarna skupina za srednjo Evropo je organizirala posebno sejo o krizi v Jugoslaviji. — Op. NL.

Za nekoga, ki prihaja iz Slovenije — tipično evropske dežele, pa v Evropi skoraj nepoznane, ker je bila skoraj v vsej svoji zgodovini vključena v druge države, prej v avstro-ogrsko cesarstvo, zdaj v Jugoslavijo — je edinstvena priložnost in redke privilegije, da lahko nastopi pred to visoko ustanovo evropske enotnosti.

Za nas predstavlja združena Evropa kot skupnost svobodnih narodov ideal, kjer je prostor tudi za take male narode, kakor so Slovenci, ki sicer v vsej svoji zgodovini niso imeli nikoli svoje neodvisne države, a jim je kljub nenaklonjeni usodi vendarle nekako uspelo preživeti. Sedaj pa, ko so vključeni v državo tako imenovanega realsocializma, imajo občutek, da je postal vprašljiv sam njihov obstoj kot ozaveščenega naroda in dedičev evropskega izročila. Hočeš nočeš so postavljeni pred dejstvo, da morajo živeti v državi, ki je po svoji temeljni filozofiji, bolj, ideologiji v popolnem nasprotju z njihovim hotenjem, da bi še naprej živeli kot neodvisni posamezniki, ki jim je njihova narodnost bistveni sestavni del osebne integritete.

Leninistična država, v kateri vlada komunistična partija kot samolastno proglašena vodilna avantgardna sila, ki ima pravico do prevlade zato, ker pozna zakonitosti družbenega razvoja in ker je dejansko sposobna ustvariti novo socialistično družbo pravičnosti in enakosti, svojim državljanom ne more dovoliti, da bi živeli kot neodvisni in svobodni posamezniki. Ne zaradi zlobe ali zlovoljnosti, ampak zaradi svoje namere, da ustvari družbo na umetni podlagi vnaprej zamišljenih družbenih odnosov, ne da bi pri tem upoštevala dejstva, predvsem gospodarska, stvarnega življenja. Taka zamisel terja kot izhodišče pogled na družbo kot model zaprtega sistema, v katerem igra sleherni posameznik vlogo variable (= spremenljivke), ki jo obvladuje in upravlja partija. Brez takega statusa posameznika si nove družbe sploh ne moremo zamisliti: tako socialistično oz. komunistično družbo, kot umeten socialni kon-

strukt, je mogoče zgraditi samo, če se sleherni posameznik obnaša tako, kot je določeno s partijskim programom.

Zato so človekove svoboščine in nasprotju z zamisljo take socialistične družbe. Zato tudi ožigosane kot protirevolucionarne. Tipična *contradictio in adiecto* (notranje protislovje)! Sam obstoj leninistične države je zato odprava in ne samo stalno kršenje temeljnih človekovih pravic: človeka skrči na položaj orodja, gradbene sestavine za tako družbo.

Če bi komunistična partija pristala na nasprotno, če bi torej svojim državljanom dovolila človečanske pravice, bi izgubila svojo legitimiteto. Bilo bi, kot če bi se odpovedala svojemu zgodovinskemu poslanstvu zgraditi komunistično družbo. Leninistična partija namreč izvaja svojo legitimnost iz svoje zaveze, da bo zgradila družbo popolne enakosti, brez slehernega izkoriščanja, družbo svobodnih ljudi. Če pa hoče ustvariti tako eshatološko svobodno družbo, mora svoboščine zatreti sedaj. To je temeljno notranje protislovje tako v njeni ideologiji kot praksi.

V tem pogledu je leninistična država v zelo nerodnem položaju: ne more dovoliti človekovih pravic, hkrati pa izvaja svojo legitimnost prav iz domnevnega prizadevanja za te pravice. To je njena šibka točka. Sleherni dokaz o kršenju teh pravic je dokaz zoper njeno legitimnost, izpostavlja njeno naravo kot nasilje brez zakonitega opravičila. V tem je njena inferiornost v praksi z resnično demokracijo. Mora se predstavljati kot demokracija in biti v isti sapi globoko protidemokratska.

Vsa zadeva je zato zelo jasna: Bojevati se proti leninističnemu nasilju ne pomeni, da se je treba zatekati k fizični sili, podpihovati upor v obliki odkritega spopada, še zlasti pa ne terorizem itd. Narobe. Take metode bi jo samo utrdele v njenem položaju. Bojevati se proti njej pomeni uporabljati vsa možna civilna sredstva, s katerimi bi jo prisilili, da v stvarnosti izpolni to, za kar se zavzema in kar zagovarja v teoriji: biti resnično demokratska.

V zadnjem času se je dogodilo nekaj, kar obeta, da bi se te možnosti bolj približale stvarnosti. Izjemna neuspešnost na gospodarskem področju in vedno večje zaostajanje pri znanstvenih in tehnoloških dosežkih postavlja vse te države ne samo za razviti svobodni svet, temveč jih zanika kot obet za bodočnost, za ves vstajajoči tretji svet. Zato so prisiljene, da vnoveč raz-

mislijo o nekaterih svojih temeljnih dogmah. Ena glavnih je, da lahko leninistična država nadomesti tržno gospodarstvo z administrativno usmerjanjem, planskim in centraliziranim gospodarstvom. Počasi morajo priznati, da lahko samo s tem, da sprejmejo ekonomske zakonitosti ponudbe in povpraševanja za regulator svojega ekonomskega obnašanja, pridejo iz sedanje zagate.

To pa ne pomeni samo več ekonomske, marveč tudi več politične svobode, uvedbo več demokracije, več avtonomnosti, več decentralizacije — kar pa bi, če vso stvar pripeljemo do njenih končnih posledic, spodneslo samo prevlado partije.

Začetek tega procesa je perestrojka v ZSSR — primer najgloblje slepe ulice je morda Jugoslavija. Storiti karkoli, kar bi sililo te dežele na pot bolj svobodnega tržnega gospodarstva, pomeni pomagati ljudstvom v teh državah k njihovi svobodi, ustvarjanju Evrope svobodnih narodov.

Logika je zelo jasna: Slehera neposredna pomoč, posebno finančna, vladam teh držav razširja možnosti, da se izognejo neizogibnemu: revidiranju svojega sedanjega kurza; omogoča jim, da lahko nadaljujejo svoj sedanjo prakso protidemokratskega upravljanja svojih ljudstev. To je ključna točka v razmerju do sedanjega procesa v teh deželah.

Jugoslavija je v tem pogledu poseben primer. V konfliktu med blokoma supersil velja za pomemben dejavnik v ravnotežju med blokoma. Zahod prihaja do sklepa, da slehera pomoč, da bi Jugoslavija vzdržala kot neodvisna država, podpira ohranjanje tega ravnotežja, miru.

Stvarnost je daleč od takega pojmovanja. Pretekla zgodovinska izkušnja kot tudi analiza sedanjega položaja dokazuje, da je Jugoslavija možna samo kot skupnost svobodnih, demokratičnih narodov, ki sodelujejo na temelju skupnih interesov, kot jih ugotavljajo sami. Totalitarna, protidemokratska Jugoslavija, na videz trdnjava miru in stabilnosti na tem področju, je samo slepilo. V resnici je najšibkejši člen v verigi.

Sedanja politična, gospodarska in moralna kriza ni samo naključna posledica slabega upravljanja ali kakih napačnih političnih odločitev. Je nujna posledica prevlade partije, ki v nobenem primeru ne pristaja na politični pluralizem, ki je zato brez povratnih informacij; ki se pri vodenju naslanja na paradigmo tako imenovane demokratične centralizma, ta pa je po svoji naravi v navzkrižju s federalizmom; partije, ki vsiljuje svojo voljo vsem jugoslovanskim narodom ne glede na njihove želje in težnje. Torej politika, ki je v vseh pogledih v neposrednem nasprotju z vsem, kar bi se zdelo potrebno, da bi ta različnost narodov, kultur, pokrajin, zgodovinskih izkušenj itd. držala skupaj.

Jugoslavija je možna — da ne bom preveč romantičen — samo kot enotnost v različnosti. Komunistična vladavina zanika sleherno različnost.

Prizadevanje, da bi ustvarili področje varnosti in trdnosti na zemljepisnem območju, ki ga sedaj imenu-

jemo Jugoslavija, pomeni, da moramo podpreti vsa prizadevanja jugoslovanskih narodov za njihovo resnično neodvisnost, za sodelovanje med njimi v obliki, ki jo bodo sami izbrali za ustrezno svojim koristim, za demokracijo kot prvi pogoj. Ne razbijati Jugoslavije kot države, pač pa ji pomagati v demokracijo in do samostojnega odločanja njenih narodov.

NOVA REVILJA, Ljubljana, jan.-feb. 88/249-251.

DELO: SOCIALIZEM IN „SOCIALIZEM“

Objavljamo nekaj izjav z znanstvenega zborovanja o krizi socializma, ki je bilo sredi marca v Zagrebu. — Op. NL.

Smo na posebnem otoku v otočju, ki se imenuje Evropa, pa vendar smo desetletja za njo, ker sta nam namesta Evrope za zgled Nova Gvineja ali pa nekakšno pleme Hula-gula, pravi prof. dr. Jovan Mirić in nadaljuje, da je jugoslovanska partija šla po poti kot avantgarda, ki vse vidi in vse ve, to pa jo je pripeljalo v zdajšnje razmere, ko je videti, da nič ne vidi in nič ne ve.

Tako v carski Rusiji kot na Kitajskem, v Jugoslaviji in drugje so reveže, izkoriščane, v revolucijo vodili zanesenjaki, ki so se po zmagi zbegali, meni dr. Hasan Hadžiomerović.

Povsem je pomembna kritična analiza temeljnih vrednot in razvojnih usmeritev v jugoslovanski družbi, ki so že zdavnaj dokazale, da je leninistična varianta marksizma neuspešna, da vodi proč ne samo od takega socializma, kot si ga je najbrž predstavljal Marx, temveč v „socializem“, ko nekdanji revolucionarji tako rekoč prevzemajo vlogo reakcionarjev. V mnogih dejanjih je prevladala logika „primitivnega komunizma“, poudarja prof. dr. Zdravko Mlinar. To pa je delovanje „vodilnih subjektivnih sil“ v smeri vračanja na nižjo stopnjo, za katero je posebnost „enakost v revščini“, nestrpnost in sovražno razpoloženje do različnosti, podrejenost zasebnosti, krutost in mirovanje.

V sedanjih okoliščinah je jugoslovanska družba čedalje bolj podobna takim tehnološko-ekonomskim, političnim, razrednim, kulturnim, etično-konfesionalnim in drugim zaostajanjem in sporom, kakršni so bili na našem ozemlju v prvi polovici tega stoletja, trdi prof. dr. Nikola Visković. Dokler ne bo prišlo do preobrata znotraj zveze komunistov, ne bo popustil noben ventil. Čeprav bi moralo biti vsakomur jasno, „da je zdajšnje vodstvo nesposobno upravljati Jugoslavijo v enem od najtežjih trenutkov njene zgodovine“.

Prof. dr. Tomislav Jantol: Iz dneva v dan nas bode v oči nedoločeno pravno pojmovanje glede pravic in dolžnosti posameznika. Drugič, nejasne meje pooblastil posameznih organov oblasti. Tretjič, slabi mehanizmi varovanja pravnih norm, predvsem ko jih kršijo organi oblasti. V pravni državi tudi razredna avantgarda ni osvobojena obveznosti podrejanja demokratičnim pravilom enakopravnosti, takim, ki veljajo za vse delovne ljudi in občane.

(dalje na strani 13)

Slovenija

Moja dežela

na sploh

PRIMORSKA POJE

Na letošnji devetnajsti reviji primorskih zborov je sodelovalo 4000 pevcev na obeh straneh meje. Začela se je v goriškem slovenskem kulturnem domu in v piranskem

Tartinijevem gledališču. Pevci so obiskali vsa pomembnejša središča od Ilirske Bistrice, Postojne, Idrije in Bovca pa do Milj, Tržiča in Trbiža. Letos so prvič nastopili v nekaterih krajih zahodne Beneške Slovenije s Tersko dolino. Uvodni koncerti so pokazali, da ni treba biti v skrbeh za prihodnost slovenskega petja v teh krajih, saj so na vseh prireditvah prevladovali zbori z mladimi pevci. Za popestritev revije so vključili vanjo tudi po nekaj italijanskih zborov. Združene primorskih pevskih zborov je pred letošnjo revijo izdalo ploščo s posnetki lanskih koncertov.

INVALIDI IZ VSE SLOVENIJE

so se 6. aprila v počastitev dneva invalidov zbrali v Novi Gorici na tradicionalnem, tokrat že petem srečanju. Na Goriško je prišlo 400 invalidov vojne, člani šestih medobčinskih društev, njihovi spremljevalci in gosti. Invalidi-športniki so se pomerili v plavanju, kegljanju, streljanju in namiznem tenisu. Predstavniki slovenske zveze druš-

Izhod za našo krizo so klasične volitve in parlamentarna demokracija. Dokler ne bomo tako zastavili našega političnega sistema, mislim, da nima smisla, da grem na volitve. — Jože Vilfan.

TELEKS, Ljubljana, 18. feb. 88/16.

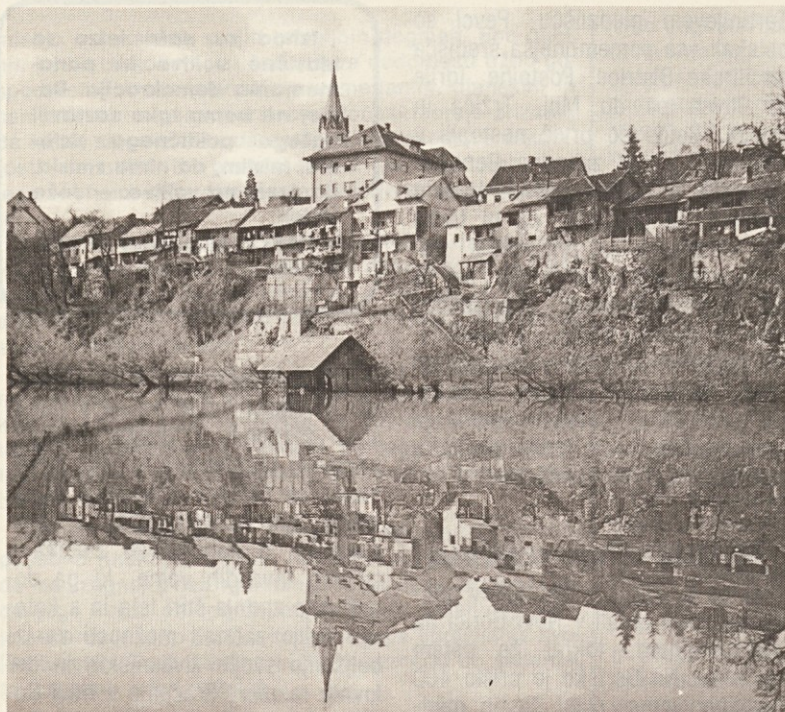
tev in medobčinskih društev civilnih invalidov vojne so se v pogovoru seznanili z delom društev, njihovimi problemi in uspehi, predstavili so delovne programe za letošnje leto in razpravljali o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne, ki ga dograjujejo zadnja štiri leta in s katerim želijo začrtati možnosti za izboljšanje svojih življenjskih in delovnih razmer. Srečanje v Novi Gorici so invalidi obogatili z izleti v zgodovinsko pomembne kraje na Goriškem.

18. SREČANJE SLOVENSkih LUTKARJEV

7. aprila so se v Kopru zbrali slovenski lutkarji iz Bovca, Kranja, Maribora, Kopra in Jesenic. Srečanje je po programski plati oblikoval Matija Milčinski in ga smotrno strnil v skromno, a skrbno izbrano predstavitev dela lutkarskih društev na Slovenskem. Do izraza so prišle vse oblike, od snovanja v otroških vrtcih, do nadaljevanja v šolskih skupinah in v gledaliških uprizoritvah, kar zlasti velja za ljubljanski eksperiment Petnajst. Pomemben prispevek v spored srečanja so dali gostje iz madžarskega Dolnjega Senika, pa z Dunaja in iz Mostarja. Lutkarji z Dunaja so uprizorili Malega princa, njihovi poklicni kolegi iz hercegovskega Mostarja pa so predstavili nova iskanja Edija Majarona v nerazvozljivem naslovu Acipankverc.

Nevihta nad Ljubljano





NOVO MESTO, metropola Dolenjske v okljuku Krke, s slikovitim Bregom nad Krko.

Če javno izjavljajo, da se „na politično funkcijo ne more priti na podlagi razpisa“, potem je to odkrito priznanje, da je na funkcijo mogoče priti na podlagi blagoslova nekoga, ki je o tem odločal za zaprtimi vrati. — Dr. Branko Horvat.

DELO, Ljubljana, 16. mar. 88/4.

KOPER

V Kopru so nedavno zgradili dva primarna usedalnika pri centralni čistilni napravi. Usedalnika sta pomemben del mehanskega čiščenja komunalnih odplak, dograjevanje tega dela čistilne naprave pa so za zdaj ustavili, ker morajo strokovnjaki ponovno pretehtati idejne rešitve o končni podobi čistilne naprave. Ustrezno je namreč treba dokončati mehansko stopnjo čiščenja, nato pa sprejeti odločitev o biološkem čiščenju ali pa ustreznem izpustu mehansko očiščenih odplak v morje. Trenutno ob koprski čistilni napravi deluje pilotska naprava za biološko čiščenje in tudi rezultati njenega delovanja bodo vplivali na dokončno odločitev, pred katero bo pomembno ustrezno sanirati tudi kanalizacijo do čistilne naprave. Delovanje čistilne naprave je namreč precej odvisno tudi od dobrih kolektorjev, v katerih je zdaj preveč morske vode.

LENDAVA

Muzejska zbirka v lendavskem gradu je najmlajša v Sloveniji, a kljub temu premore veliko predmetov, ki privabljajo obiskovalce. Ob obisku na gradu, kjer je zbirka, si je moč ogledati tudi stalno likovno razstavo. Vodja muzejske zbirke in galerije, akademski kipar Ferenc Kiraly, je že pred leti dal pobudo zanjo. Prisljuhnili so mu nekateri občani lendavske občine, pri če-

od tu in tam

BREŽICE

Več kot sto preživelih jugoslovanskih internirancev iz zloglasnega koncentracijskega taborišča Buchenwald si je za letošnje tradicionalno srečanje izbralo Brežice, kraj, od koder je okupator izgnal večji del prebivalstva. O preteklosti mesta so več izvedeli pred spomenikom kmečkim upornikom, kamor so položili venec, ter zlasti še ob ogledu številnih zbirk v Posavskem muzeju.

CELJE

V celjski bolnišnici so delavci 25. marca za nekaj ur prekinili delo. Prekinitev, ki se je začela v

tozdu Kirurgija, je samo eden od zaporednih dogodkov, s katerimi tudi celjski zdravstveni delavci ogorčeno terjajo, naj se takoj uredijo družbenoekonomske razmere v zdravstvu pri nas, s tem pa tudi osebni dohodki v zdravstvu zaposlenih delavcev.

ILIRSKA BISTRICA

Ilirskobistriški industrijski velikan Lesonit, ki z nekaj več kot 1000 zaposlenimi daje občini kar četrtino vseh delovnih mest, je lansko poslovno leto končal z rekordnih 4,1 milijarde dinarjev izgube. Zato so že konec lanskega leta imenovali devetčlansko sanacijsko komisijo, v kateri so poleg vodilnih delavcev iz delovne organizacije tudi predstavniki Splošne banke Koper, sozda Slovenijales in bistriškega izvršnega sveta.

mer so še bolj obogatili muzejsko zbirko s starimi predmeti, ki so se ohranili med našim prebivalstvom: starimi oblačili, kolovrati, starimi vazami, likalniki in podobnimi stvarmi.

LJUBLJANA

Na stomatološki kliniki v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani odprli nov oddelek za bolezni ust in paradontologijo. Novi oddelek bo v veliko pomoč študentom stomatologije, specializantom, zobozdravnikom in seveda bolnikom. Oddelek je sodobno opremljen in tako pomeni velik napredek v razvoju slovenske stomatologije. Velik del denarja za opremo novega oddelka je prispevala delovna organizacija Slovenija ceste-Tehnika.

LOVRENC NA POHORJU

Na Osnovni šoli Lovrenc na Pohorju so uredili zanimivo razstavo starih fotografij.

Na eni od starih fotografij je vinska trta pri Lovrencu, ki je zdaj v teh krajih ni več. Zanimiva je tudi fotografija reke Drave pri postaji Ruta, na kateri so vidni brod, avtomobil iz leta 1930 in splav na Dravi, na eni od fotografij je tudi predvojni prospekt Lovrenca na Pohorju iz leta 1936, ki propagira Lovrence kot turistični zdraviliški

in klimatski kraj. Zanimivo je tudi to, da zdaj Lovrenc na Pohorju nima svojega turističnega prospekta.

MARIBOR

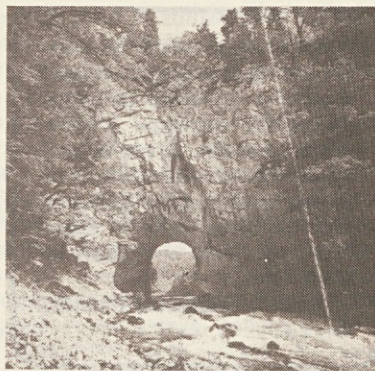
Na osrednji mariborski prireditvi ob dnevu prosvetnih delavcev v dvorani kina Union so podelili štiri zlate, šest srebrnih in pet bronastih Šilihovih plaket pedagoškim delavcem osnovnih šol in vzgojno-varstvenih organizacij mariborskih občin, ob tej priložnosti pa jim je zapel Slovenski oktet.

MURSKA SOBOTA

V bolnišnici v Rakičanu, ki se je v celoti preselila v nove prostore, je Potrošnikov tozdr Preskrba uredil tudi novo trgovino, v okviru te pa še manjši bife za tople in hladne napitke. Stari trgovski lokal je trgovska organizacija Potrošnik odstopila bolnišnici, v gradnjo in ureditev novih prostorov pa je vložila 60 milijonov dinarjev. Pacienti, zaposleni in seveda obiskovalci lahko kar v bolnišnici uredijo tudi vse poštne zadeve, saj je soboška pošta odprla poslovno enoto v okviru nove bolnišnice, kar jo je stalo 20 milijonov dinarjev.

NOVA GORICA

V prostorih oddelka za mladino in odrasle v goriški knjižnici Franceta Bevka so predstavili pravkar izšli roman Kolobar, ki ga je napisal novogoriški pisatelj Franc Tomšič. Predstavitve sta se poleg številnih prijateljev in znancev, članov literarnega kluba, katerega predsednik je tudi avtor romana, udeležila še pisatelj Marjan Tomšič in predstavnica ZKO Slovenije Dragica Breskvar. Igralec Jože Hrovat je iz omenjenega romana prebral dva odlomka. Roman, ki je izšel v zbirki Vrba pri Prešernovi družbi, je avtorjeva prva samostojna knjiga. Pisatelj ga je posvetil svojim trem vnukom. Spremno besedo je



RAKOV ŠKOCJAN je tri kilometre dolga dolina sredi obsežnih gozdov pod Javorniki, med Rakekom in Postojno.

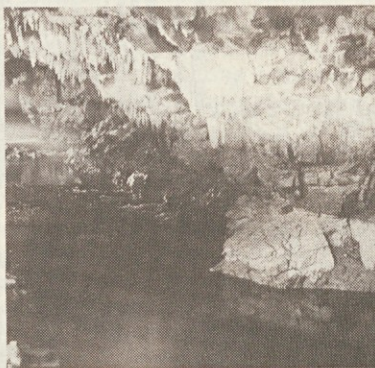
napisal Ivo Zorman. Ovitek zanj pa je prispeval novogoriški slikar Klavdij Tutta.

PTUJ

Arheologi so ponovno odstrli delček življenja v rimskem Poetoviu. Ob cesti, ki je iz mesta vodila na vzhod proti Savarii, so odkopali temelje in nekaj zidov dveh rimskih hiš iz 2. ali 3. stoletja.

Ob Potrčevi cesti, kjer zdaj stroji rijejo zemljo za novo cesto, sta bili letošnja pomlad in zima arheološko bogati. Odkrili so enajst grobov, v njih pa zanimive in dragocene

PIVKA JAMA leži v bližini Postojnske jame. Z vrha brezna vodijo stopnice do struge Pivke.



Stallšče „slovenskega političnega vodstva“ glede zadnjega „ekscesa“ (vojaške afere) je lepo povzel Franc Šetinc, ko je rekel, da „takšni ekscesi škodujejo procesom demokratizacije tudi v Sloveniji“. Demokratizacija ni nič drugega kot način, kako se izogniti demokraciji, kako spreminjati takó, da vse ostaja isto. — Gregor Golobič.

MLADINA, Ljubljana, 11. mar. 88/10.

Žal (v Jugoslaviji) še vedno prepovedujejo knjige, časopise in revije in ljudje še vedno odhajajo v ječo zaradi besede, ki ni bila nikjer javno objavljena. To je na vsak način kulturna sramota prve vrste in ničemur ne služi. — Mihailo Marković.

TELEKS, Ljubljana, 17. mar. 88/24.

predmete, ki so jih k ostankom pokojnika dodajali svojci in jih tako ohranili za današnje najditelje. Posebej zanimivi so bili v teh grobovih pa so našli tudi na trdne temelje nekdanje rimske hiše. Iz debelega rečnega proda, povezanega z apneno malto, so Rimljani znali sezidati tako trdne temelje, da jim celo današnji buldožer ne more zlahka do živega. Strokovnjaki bodo vse to pregledali, poslikali in raziskali, potem pa bodo ohranjene temelje po skoraj dveh tisočletjih podrli, da dajo prostor novi cesti.

SPODNJA IDRIJA

Mednarodna družba Editorial Office in Trade le Aders Club s sedežem v Madridu sta idrijski Iskri Rotomatiki podelila 9. mednarodno priznanje za tehnologijo. S tem visokim priznanjem, ki ga podeljujejo že od leta 1980, so v konkurenci proizvajalcev iz 120 držav odlikovali 950-članski kolektiv idrijske Iskre, ki je lastne industrijske zmogljivosti in raziskovalno delo kronal z velikimi uspehi na področju tehnologije, ki mu že leta omogočajo navzočnost na svetovnem trgu. Priznanje družbe Editorial Office, s katerim spodbujajo tehnološke raziskave in kakovost izdelkov, bodo predstavnikom Iskre Rotomatike izročili na posebni slovesnosti 10. maja v Frankfurtu.

ŠEMPETER

Televizija Ljubljana je zasebnemu gostincu Zvonetu Štormanu iz Šempetra v Savinjski dolini podelila turistični nagelj.

Zvone Štorman si je to pomembno priznanje prislužil s svojevrstno

ponudbo v svojem gostišču, ki daje gostinstvu nov, prijeten ton in je zato dalo upoštevanja vreden prispevek k razvoju turizma. Vdilo lastnika in s tem tudi gostišča je, da je najpomembnejši zadovoljen gost. Zato tukaj pripravljajo raznovrstna jedila, tako preprosta kot najzahtevnejša za sladokusce. Postrežba je hitra in na visoki ravni. V gostišču je zaposlenih 20 delavcev, nad vsem pa skrbno bdi sam lastnik. Naenkrat lahko postrežejo devetdesetim gostom; toliko je namreč sedežev v gostišču.

VELENJE

Velenjski maturantje so se aprila zbrali na svojem plesu v Rdeči dvorani. Udeležba na plesu je iz leta v leto večja. Tokrat je plesalo več kot 400 parov, in sicer iz Centra srednjih šol iz Titovega Velenja. Na plesu vsa leta, odkar prirejajo ples, plešejo tudi dijaki, ki končujejo poklicne šole, in pa seveda dijaki, ki končujejo šolanje na velenjski gimnaziji. Uvodoma so zaplesali četvorko pa tango in seveda angleški valček, pokrovitelja letošnjega plesa pa sta bila REK in Gorenje.

ŽALEC

Na občnem zboru Občinske gasilske zveze Žalec, ki združuje 45 društev s 3474 gasilci, so ocenili uspešnost svojega dela ter si zadali program dela za letošnje leto. Iz poročil je razvidno, da je bilo delo dobro. Lani je bilo 22 požarov, kar je sicer manj kot predlani. Škoda pa je kar dvakrat večja in znaša 77 milijonov dinarjev. Na skupščini so sprejeli program dela za letošnje leto, ki temelji na večji požarni varnosti, strokovnosti in preventivnem izobraževanju občanov in članov gasilskih društev. Karlu Jugu so podelili gasilsko zvezdo I. stopnje Jugoslavije.

Cerkev Marijinega vnebovzetja v OLIMJU blizu Podčetrтка praznuje letos tristo let, kar je bila posvečena. Ob praznovanju dvesto let župnije se je zbralo tam 750 pevcev.



med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

Brez alternativnih opcij se ne bo izšel noben račun, pravi prof. dr. Vjekoslav Mikecin.

Prof. Branko Horvat skuša dokazati, da v naših okoliščinah nasprotovanje enopartijskemu sistemu ne pomeni ustvarjanja večpartijskega sistema, temveč likvidacijo vsakršnega političnega monopola.

Družbena reforma socializma ob ekonomski terja reformo političnega sistema in znotraj njega reformo partije, razlaga dr. Bogomir Kovač. Potemtakem je ekonomska reforma odvisna od uspešno izvedene politične, partijske reforme. Vse dosedanje pa so bile neuspešne, ker je v bistvu aristokratski položaj partije ostal nespremenjen.

Na zunaj se kaže tudi tako, da so na vrhu vrednostne lestvice najprej ideološke zadeve, nato politične, za njimi ekonomske in povsem na koncu nekakšne državljanske, demokratične vrednote, pravi dr. Slaven Letica in predlaga dosledni preobrat v tej piramidi.

DELO, Ljubljana, 19. mar. 88/20.

DELO:

TEMELJ SO ČLOVEKOVE PRAVICE

Nova revija je odnos do sprememb ustave doslej izkazala že na več načinov. Glede na razvoj dogodkov pa v njej menimo, da moramo naše stališče podrobneje opredeliti.

Spoštovati je treba temeljno pravico vsakega naroda do samoodločbe (vključno s pravico do odcepitve). Pri tem se opiramo tudi na temeljna načela dosedanje federalne ureditve Jugoslavije, ki poudarjajo izvirno pristojnost narodov oziroma njihovih držav (republik) glede urejanja medsebojnih odnosov in skupnih zadev. Odnosi v skupni državi morajo izhajati iz interesov njenih članov.

V prvi fazi ustavnih sprememb je treba najprej spreminiti ustavo Slovenije. Ta mora temeljiti na človekovih pravicah, kot so zapisane v Splošni deklaraciji človekovih pravic in drugih dokumentih OZN. Pri tem posebno poudarjamo človekove pravice. Vsi ljudje so svobodni in enakopravni. Zakon je podlaga pravne države, ki jo — na podlagi demokratične delitve oblasti — sestavljajo zakonodajna, izvršna in sodna oblast. Nikogar ni, ki bi si lahko vnaprej lastil vodilno vlogo v državi. Ljudje na svobodnih, neposrednih in tajnih volitvah izvolijo skupščino kot temeljni in vrhovni zakonodajni organ, ta pa vlado (izvršno oblast) in vrhovno sodišče, ki je neodvisno od vlade in skupščine. Ustavodajno telo je narod, ki ustavo sprejema z referendumom.

V nadaljevanju uredništvo Nove revije navaja podrobne pravice vsakega človeka (osebno dostojanstvo, telesno nedotakljivost, čisto okolje, kulturo, prostost, svobodo gibanja, premoženje, svobodo misli in javnega

izražanja, prepričanj, zbiranje in združevanje, ustanavljanje verskih, svetovnonazorskih in političnih skupin, enake možnosti pri zaposlitvi, pravice do socialne varnosti, izobrazbe in kulturnega življenja).

Slovenci smo dolžni skrbeti za razvoj svojega naroda in drugih etničnih skupin v Sloveniji. Imamo neodtujljivo pravico do svoje države, biti suverena nacija. Osnutek (temeljna načela) nove slovenske ustave morajo pripraviti strokovnjaki, po razpravi pa naj slovenska skupščina razpiše referendum za njen sprejem. Po eventualnem sprejetju mora biti nova ustava Slovenije temelj sporazumevanja z drugimi narodi in republikami pri formuliranju nove jugoslovanske ustave. Želimo si, da bi tudi drugi narodi formulirali svoje ustave. Na vseh stopnjah javne razprave mora biti vsem državljanom Slovenije oziroma Jugoslavije omogočeno javno izražanje mnenj in predlogov, še posebej pa agitiranje za nje.

Za uredništvo Nove revije Jože Snoj, glavni urednik, Spomenka Hribar, odgovorna urednica.

DELO, Ljubljana, 19. mar. 88/21.

TELEKS:

LAŽNE POSTAVKE IDEOLOŠKE VOJNE

Če kdo želi (politični sistem v socializmu) zares spreminiti in to reče na glas, je še vedno in večinoma povsod v nevarnosti, da bo izgubil službo in položaj, če ga ima, najmanj pa, da bo obtožen protisocialističnega delovanja, kontrarevolucije, obnavljanja kapitalizma in podobnega.

Nisem še zasledil primera, da bi francoski predsednik ali švedski kralj naročil državnemu toživcu, naj začne sodni pregon kakšnega državljana, ker je javno „napadel armado“ ali „žalil obrambnega ministra“. Tudi še nisem zasledil, da bi — kot se dogaja pri nas — kak vodilni politik na Danskem ali v Angliji očital kakemu navadnemu sodržavljanu kar „nacionalno izdajstvo“, ker ta pač misli in deluje drugače, kot je vladajoči politiki všeč; in da bi pri tem uporabljali (ali zlorabljali) vse privilegije svojih možnosti javnega nastopanja, kakršnih nasprotnik niti v sanjah nima...

Ali ne bi morali pred sodnike tisti, ki javnost zares in globoko vznemirjajo s svojo napačno, katastrofalno politiko, ki so povzročili množično nezaposlenost, množično ekonomsko emigracijo, strahotno zadolženost v tujini, padanje življenjske ravni, nacionalizme in mednarodno sovraštvo, ki so celim mladim generacijam uničili zanesljivo in varno prihodnost?

Toda ne! Če se kdo spotakne ob ta vnebovpijoča dejstva, je nemudoma obtožen strašnega zločina — zanikanja temeljnih vrednot in dosežkov revolucije, povrh pa še spodkopavanja sistema in antikomunizma. In človek ne ve, ali je res, ali so samo moraste sanje, da se najvišji organi države in partije sestajajo in izdajajo dolge, ogorčene deklaracije o „napadih na vrednote“, „boju za oblast“, „vsiljevanju meščanskega modela“ in

(dalje na strani 33)

franc saleški finžgar

prerokovana

26. julija 1914 izbruhne prva svetovna vojna. Župan v Sori na Gorenjskem dà objaviti novico župniku, ki jo pri maši oznani ljudem. Razglas kliče v vojsko vse moške do 42. leta. Ljudje govorijo, da se je izpolnila prerokba svete Šembilje.

Blaž Jančar, trden gospodar s Kozjega hriba, že nekoliko siv, se po maši vrne domov in s skrbjo misli na ženo, ki bo ostala z nepreskrbljenimi otroki sama. Ko pove družini novico, izbruhnejo vsi v jok. Isto se dogaja po drugih družinah.

Možje in fantje si v krčmi dajejo korajže. Dolg fant se sredi sobe dela pogumnega: „Živio vojska!“

„Živio vojska, seveda, ki ni maš ničesar izgubiti. Kaj pa mi? Oba konja sta potrjena, voli zapisani in vozovi. Pa bo prišlo: Daj konja, daj vola, daj žita! Kaj to ni vojska? Boš govoril!“ In je udaril ob mizo, da so odskočili kozarci.

„Zapojmo, zapojmo!“ so silili drugi, ko so zapazili, da se prepirača razvnamata...

V pozno noč so odmevali glasovi, se razlegali vriski.

Župnik ni mogel zaspati.

„Kako bi mogli drugače?“ je razmišljal in se ni srdil nanje.

Bal se je samo jutra.

„Če jih ne bo, kakor sem jih povabil? Če se opiijejo?“

Odzvonilo je dan. Župnik se je truden oblačil. Oči so ga ščemele. Ko ni bilo spanca, je začel brati in bral je po sili vso noč.

Počasi se je naravnal v cerkev. Ko je prestopil prag, je zagledal trumo senc, ki so čakale.

„Deo gratias, Deo gratias,“ je ponavljal, ko si je oblačil roket. Ob velikem oltarju je za hip pokleknil. In njegova molitev je bila, na dnu srca porojena, samo

vzdih: „O Bog, o Kriste, pogledj, kako so tvoji!“

In je šel spovedovat.

Jančar s Kozjega hriba se je tistega jutra ravnal k maši in na vojsko, vse hkrati. Žena mu je v rdečo ruto navezala odhodnico, ki jo je prijel s trdo roko in se napotil. Žena in otroci so šli za njim do bogca vrh hriba.

„Pa zbogom! Da mi ne prodáš volov pod ceno... Na prašiče pazi, da jih ne opariš... Za ozimino ti zorje Matic. Sem ga že naprosil. Lačni ne boste. In za otroke naj ti Torgeljč koj pomeri čizme. Zbogom, no!“

Jančar je predejal sveženj v levico in pomolil ženi roko, ki jo je stiskala in ga gledala z rdečimi, objokanimi očmi. Otroci so se tiščali matere, najmlajši je še ves zaspan mosljal ob drobnem prstku.

„Ne veš, kako mi je hudo. Kar tako mi nekaj pravi, da te ne bo nazaj!“

Žena je poprijela Jančarjevo desnico tesneje in začela glasno ihteti.

„Ne jokaj! Kar je, to je. In če me ne bo, boste že rili.“

„Slišiš, pri fari vabi. Zbogom!“

Jančar je izmaknil ženi desnico, potapljal vsakega otroka posebej po glavi in mu naračal, naj bo priden in naj mater uboga. Nato se je naglo obrnil in se spustil po klanecu. Žena je gledala za njim, dokler ni izginil v gostem bukovju, nato se je ozrla na šestero otrok, ki so jokali ob njej, pogledala na bogca, pokleknila predenj in začela moliti. Otroci so poklekli poleg nje. Na vzhodu je zažarela zarja.

Jančar je teklen navzdol. Ko je slutil, da ga nihče več ne more videti, se je ustavil in se obrnil še enkrat proti bogcu. Tiho so visele nad njim zelene veje, v suhem listju je tu in tam zašumela zdrumljena kobilica in se preskočila. Jančar je vrgel sveženj na tla in sedel nanj. Sključil se je v dve gube, prste zaril v lase, da se mu je dvignil klobuk in zdrsnil po plečih na tla. Potem ga je začelo mrzlično stresati, tiščati in peči v prsih, dokler ni izbruhnilo in se mu niso udrle solze ter je zaihtel na glas.

Ko se je razjokal, se mu je izvila in iztrgala iz srca grenka, zamorjena bolečina. Obrisal si je solze z veliko ruto, vstal in se obrnil proti vrhu klanca.

„O Bog, Tebi jih izročam. Naredi in ravnaj z njimi, kakor sam najbolje veš, da je prav!“

Poiskal je klobuk, dvignil sveženj in odšel.

Jančar je skril v cerkvi sveženj v zadnjo klop in se začel pripravljan na obračun z Bogom.

„Ubijal nisem, kradel nisem, goljufal še nikoli nobenega. Če molimo? Seveda molimo. I, kaj imam? Navadne grehe; kakšno jezo nad živino, zadremlje se mi pri pridigi. Ne kolnem pa ne. Kar sem se oženil, kar nič, zavoljo otrok, da jih ne pohujšam. Samo v mislih mi pa pride, da bi bentil od jeze. Pa mi je žal, še za misel mi je žal. Nad ženo res zarežim včasih. Udaril je vendar nisem nikoli. Saj jo imam rad. Zares. Moj Bog, šele to uro sem spoz-

nal, kako jo imam rad. Zato sem jokaj. Ali imam še kaj? Aha, Kozjeglavca sem zadnjič ozmerjal, ko je prekle sekal v mojem. Naj jih seka, če hoče! Na vreme sem tudi pogodrnjal letos. Ali nam je tako od sile nagajalo, da sem tako rekoč vsak cent sena ukradel ljubemu Bogu, da mi ga ni zmočilo! Mhm — dva zajca sem ujel v zanko. Pravzaprav tega nimam za greh, povem pa vendarle. Zaradi zajcev bi bilo res neumno, če bi se vical. Takole. Sedaj je menda vse.“

Tako si je Jančar izpraševal vest.

Po maši so postali možje in fantje pred cerkvijo. Ko je prišel mednje Jančar s svežnjem, so se začudili.

„Glej ga, kaj misliš, da boš prej doslužil, če tako hitiš?“ se je šalil Mlinarjev.

„Ali ne greste?“ je vprašal nekam plašno Jančar.

„Na enajsti vlak!“ so rekli.

„Na enajstega?“ se je zavzel Jančar.

Fantje so prižgali cigarete.

„Pojdimo zajtrkovat! Morda ne bomo več skupaj,“ jih je sililo več hkrati.

Nekateri so še pomišljali, nazadnje se je pa ganila vsa gruča in šla v gostilno.

Ko je Jančar izpil pol litra re-bule, se je razvnel. Odkril se je in stopil sred sobe ter začel peti: „Pobič sem star šele osemnajst let...“

Družba se je zasmejala dovtipu, Mlinarjev je hitro snel ogledalo s stene in ga podprl pred Jančarjem: „Poglej se — pobič sivček!“ Toda Jančar se ni dal ugnati. Trdovratno je pel pobiča in ga izpel do konca.

Nato je sedel spet za mizo in umolknil. Zapeli so drugi.

Jančar je pogledal na uro. Še sedem ni bila. „Še štiri ure,“ je računal. Nenadoma ga je poklical. Popustil je načeto četrtniko vina na mizi, porinil k njej tri desetice in se za hrbtno pevcev izmuznil.

„Zbogom!“ je nekajkrat zavpil na vasi, ko je srečal znanca, in

se hitro obrnil v hrib. V prvo leščevje, ki ga je naletel ob poti, je vrgel sveženj, in se naglo, sunoma pričel poganjati navkreber.

„Sedaj šele vem, kako jih ljubim,“ se je oddahnil pri bogcu in dolgo gledal na hišo in na hlev.

Vsako svojo njivo, vsak svoj travnik je premotril. Po gozdu je iskal presek, da je našel svoje drvošče. Za vsak gaber je vedel, vsako smreko sušico poznal. S prstom bi bil pokazal parobke in povedal, kdaj je odsekal tu, če za prodaj ali za dom.

„Prehitro je prišlo,“ se je opravičeval. „Kar nič se nisem poslovil od vas.“ Dvignil je klobuk, zakrožil z njim po zraku in govoril njivam, travnikom in gozdu: „Zbogom! Zbogom!“

Potem je stekel po bregu. Za hišo je ustavil korak in se bližal durim po prstih. Nikogar ni bilo na dvorišču. Le kopa kokoši je čepela pred podom in celo mogočni petelin je sedel na plotu tih in zamišljen.

Ko je Jančar odprl vrata, se žena Franca prvi hip ni niti ozrla. Skoz okno je bila zaverovana v daljavo, otroci so sedeli po tleh in po klopi.

„Kakor bi bil praznik!“ je spregovoril.

„Lej ga!“ se je zganila žena. „Ali si prišel nazaj? Zmotili so se, kajne? Ti ne pojdeš?“

„Drugi gredo šele z enajstim. Pojdem pa še jaz.“

Blaž Jančar je sedel za mizo in zdelo se mu je, da je grozno truden. Glavo je oprl na dlan, z desnico je brskal drobtinice, ki so bile ostale od zajtrka raztresene po mizi. Vso pot je zbiral misli — in bilo jih je veliko — da jih še pove in razodene ženi. In ko je bil pred njo, ni imel besede.

„Ali si bil v cerkvi?“ je pričela žena, ki je ob oknu takisto poprej premišljevala sto reči, ki jih ni vprašala moža, in ji je bilo žal.

„Bil.“

„Ali vas je bilo veliko?“

„Veliko. Več kot polovica go-

spodarjev nas gre. In fantov — kar vsi.“

„Če bi ti hitro kaj skuhala?“

„Saj nisem potreben... Franca, ali greš z mano na postajo?“

„Rada.“ Saj bi bila tudi v cerkev šla, pa si mu ni upala reči.

„Pa skuhaj kaj; eno uro imava še časa.“

Jančar je podrgnil drobtinice na kup, potem je šel iz hiše. Najmanjšemu otroku je pomolil prst. Janezek se ga je tesno oprijel in koracil za očetom. Šla sta v hlev.

Krave so se vse hkrati ozrle na gospodarja, in Dima, najstarejša, je veselo zamrčala. Telička je imela pod sabo. Teliček je poskočil, potresel z belim repkom in poskusil za materjo mukati.

Gospodar ga je bil vesel in je hitro sklenil: „Ne sme ga prodati. Priveže naj ga. To ji moram še naročiti.“

Jančar je šel od krave do krave, pobožal Savo, popraskal Pisano med rogovi, vrgel zjedi iz jasli, potipal vola in bil zadovoljen.

Nato je šel na pod. Janezek je prilezel po vseh štirih do praga in sedel nanj. Oče je prepeljal slamoreznico v kot, vzel metlo in porinil nekaj raztresenih bilk h kupu rezanice. S poda je šel k vozem, ogledal zavore in posku-



sil kambe pri jarmih. Potem je zlezel po lestvi na podstrežje in presodil kupe sena, računal, koliko voz bo otave in koliko utegne biti otepov. Vse je kazalo, da se ni bati zime. Tudi v kaščo je šel, kjer je pregledal žitnice in zalogo starega žita. Še h kozolcu se je napotil in prešteval brane, dasi je vedel skoraj za vsak snop.

Žena je pripravljala cvrtje. Skrivoma je prihajala na prag in pogledovala za možem. Čim skrbneje je mož ogledoval vse malenkosti, tem bolj je njo skrbelo.

„Oh, pomeni! Vse to pomeni!“ je vzdihovala Franca.

„Oh, pomeni! Vse to pomeni!“ je vzdihovala ob ponvi. „Še enkrat ga je Bog poslal nazaj. Po slovo je prišel za vselej.“

In spet je šla na prag in vide-la, kako je Blaž potipal vsako ljubo reč na dvorišču. Celo hruški, na novo vsajeni, je popravljal kolec in jo trdneje privezal.

„Pomeni, to je spomin! Nikoli več ga ne bo nazaj!“ je vnovič

vzdihovala žena in skladala cvrtje v skledo.

„Še ti jej!“ jo je silil mož in hrustal jed, kakor je ni bilo zlepa na mizi pri Jančarjevih.

„Bom že. Se moram še preobleči.“

Jančar je ostal sam z otroki. Vsak je dobil cvrtja, vsak naukov.

Ko se je žena vrnila, ji je mož ponudil skledo.

„Skoro vse smo pojedli.“

„Kar dajte; saj se mi ne ljubi.“

„E, nekaj vendarle zagrizni.“

Franca je odlomila košček zase, ostalo je dala Janezku.

„Kar čas bo!“ je pogledal Jančar na uro.

„Pojdiva!“

Stara teta Urša je prevzela v varstvo družino, onadva sta odšla na postajo.

Še preden sta prišla do leščevja, kamor je bil Jančar skril sveženj, sta videla po dolini zборе ljudi, ki so vsi hiteli za istim ukazom. Tu in tam je pešce prehitel voz, preobložen z moškimi, ki so vriskali. Nekateri vozovi so imeli zastavice.

„Kako je prav, da sem šla! Le poglej, saj je žensk več na cesti kakor moških!“ je kazala Franca s prstom na pot.

„Seveda je prav!“ jo je pogle-

dal Jančar in hitel pred njo v dolino.

„Poglej, župnik gre tudi!“ je spet začela ona, ki je komaj dohajala moža.

„Saj res,“ se je za hipec ustavil. „Župan gre z njim. Prav taka hoja je.“ In spet je začel urneje hoditi.

Ko sta prišla na cesto, sta se pridružila Matjaževemu Jerneju, kateremu je ponašala mlada, molčeča žena — iz spodnjih krajev je bila doma — sveženj.

„Pozdravljen, Jančar!“ je zaklical Jernej. Poznalo se mu je na hoji, da ga nekoliko ima, ko je vendar vse predrobno stopical, dasi res ni bil velik.

„Gremo, Jernej!“

„Jaz seveda; pa ti, ki si siv kot ovca!“

„Kaj siv! Saj nimam moči v la-seh kakor Samson!“

„Hahaha!“ se je smejal Jernej. „In žena gre s tabo. Kaj se te še ni naveličala?“

„Jernej!“ se je oglasila za njim njegova žena. „Mh, tale naš. Nobena reč ga ne gane.“

„Seveda me gane. Vidiš, Jančar, šele dva meseca sem oženjen. Pet let so me ženili, preden so mi jo izbrali, in še pre-zgodaj. Vsaj dva meseca prezgodaj.“

„Zadnji čas, Jernej, imaš vsaj dediča!“ se je potegnila Jančarica za ženo, ki si je neprenehoma brisala solze in izpod rute skrivnostno pritrdila Jančarici.

„Poglej..., poglej..., juhu...“, je pokazal Jernej, ko se je izpred Maninega domka snovala procesija otrok za možem.

„Saj sem ji rekel, naj bo doma, a kar tišči!“ se je zagovarjal tovarniški delavec Manin in zar-del.

Možje so stopili vštric in šli pred ženami in otroki.

Voz s fanti je pridrdral po cesti. Medenina na opremi težke kobile je zvončkljala. Nekdo je vihtel klobuk in klical: „Stran! Vojska se pelje!“ Mana je potegnila otroke s ceste, iz kolesnice je brizgnila rjava voda in jih oškropila.

Prišli so do obcestne krčme.



Mlinarjev je stal na cesti sredi fantov in točil in pocejal.

„Pojdimo!“ jih je nagovarjal Jernej. „Zamudite!“

„Naj, smrti še ni nihče zamudil!“ je trdil Mlinarjev in izpil.

Pustili so jih in šli dalje.

Čim bliže so bili postaji, tem večje trume so dohajali.

Pri cestnih hišah so stale stare žene in si brisale oči in gledale po cesti za trumami, ki so vrvele kakor omotične dalje.

Deset minut so imeli še do postaje, pa so že slišali šum in vzklike in petje množic.

„Ali je ves svet znorel?“ je pomislil Jančar, izreči si pa misli ni upal.

Prav blizu postaje so došli samotnega fanta.

„Bogve, s katerega hriba se je ta utrgal,“ je vprašal glasno Jernej trdo za njegovim hrbtom.

Fant se je ozrl in odgovoril: „S tistega, ki daje vsaj takih vojakov kot dolina.“

„No, če ni boljših, bomo tepeni,“ je pozabavljal Jernej, ki je velikega hribovca pogledal od spodaj v obraz.

„Večkrat ste dolinci bežali pred nami kot mi pred vami.“

„Saj res ne boš za tek, ko ti že pri tridesetih drsa poje.“

„Tiho!“ je zavpil hribovec in stopil hitreje.

Jančar je zaostal in se mu pridružil.

„Kaj bi se jezil, saj vidiš!“ Po-mežiknil je proti Jerneju in fantu hotel dopovedati, da je Jernej pijan.

Na kolodvoru in pred njim se je trlo ljudstva.

Voz pri vozu se je vrstil; z zelenimi plahtami odeti konji so razbijali ob tla, zamahovali z glavami po muhah, da je pokala ograja, kamor so jih bili privezali.

Ljudje so se gnetli in prerivali brez reda sem in tja. Skupine prijateljev in znancev so si segale v roke, možje so pozabljali žene in otroke in se vmešavali med fante.

Pijan možakar, sivih brk, se je prerival med množico, krilil z ro-

kami in kričal: „Fantje, nič se ne bojte Srba! Srb je bajtar, naš cesar ima pa dva grunta, še več. Ho, kako bo tepen! Živio!“

Nekaj vinjenih fantov se mu je smejalo, drugi so se ga ogibali in mu delali prostor. In kolovratil je dalje in ni nehal kričati, dokler se ni zadel ob načelnika postaje, ki mu je velel, naj zapusti peron. Ljudje so se mu hrupno smejali, in vendar je bil ves ta smeh narejen. Iz objokanih oči žena in mater je gledala žalost, tako globoka in pekoča, kakor jo rodi samo smrt, nenadna in nepričakovana. Možje so tajili bridkost, ki jim je gledala iz oči in trepetala na licih. Vesel je bil, kdor je ugledal daljnega znanca, da je imel priliko govoriti vnovič isto in stokrat ponovljeno: „Ali ti tudi? Pozdravljen, kamerad!“

Župnik je stal sredi med ljudstvom, ob njem župan. Vsak hip se je priril kdo do njega in mu ponudil težko roko. Župnik je tolažil, besedoval o naglem koncu vojne, pripovedoval ženam, da bodo možje samo za stražo in da jim ne bo nič hudega, da bo hudo pravzaprav le doma, ko ne bo gospodarjeve roke za delo pri hiši. Samega sebe ga je bilo sram, ko je govoril in prerokoval in vedel, da nič ne ve, in slutil, kar so slutili vsi.

Blizu njega in župana sta stala tiha in žalostna Francka in Matija. Francka je že tretjič prosila Matija: „Kajne, da mi boš pisal?“

In Matija je namrščil obrvi, grizel ob povešenih brkih, se prestopal z noge na nogo in včasih zavpil tovarišu, ki se je stiskal mimo njega: „Serbus!“

Francka je že tretjič prosila Matija: „Kajne, da mi boš pisal?“

Francki je pa odgovarjal samo z očmi in z roko, s katero je v gneči skrivaj držal njeno desnico, ki se je vsa tresla.

Ko je od daleč ogledala žalostni par Pikona, ženska brez svojcev, potovka dveh far in velika opravljivka, si je napravila s komolci gaz med ljudmi, da je prišla do Francke. Spomnila se je lanske jeseni in na kopico pri Matijevih, ko jo je Francka užalila.

„Sedaj ji vrnem“, je sklenila škodoželjno. Pa ji ni koj. Pasla se je ob njenem bledem licu, ob njenih od joka pordelih očeh. Ko se je napasla, je potegnila





Francko za komolec in se ji za-režala v lice: „No, ti, ali še veš, kdo mi je fanta umoril, da sem zaničevana samica?“

Francko je podplula rdečica. Nič ni odgovorila. Stopila je bli-že k Matiju.

Zato ji je Pikona sama pove-dala: „Ti si mi rekla na kopici pri Matijevih: Pikona, tebi je Herod fanta umoril, zato si samica. Jaz pa tebi rečem: Če ga je meni umoril Herod, ga bo tebi ustrelil cesar. To je povrnjena ura!“

„Sram te bodi, jezik!“ se je okrenil župan in dvignil roko proti njej, ki se je vesela, da se je maščevala, gnetla skozi mno-žico.

„Hudobije še vojna ne užene“, je razlagal župan župniku in se še nekajkrat jezno ozrl na Piko-no.

Zadnji se je preril skozi mno-žico Vodnar, mož, ki je imel v cerkvi veliki molitvenik in ki je snoval načrte za elektriko. Za njim je nesla v naročju žena si-na Tončka.

„Vojna ti je upihnila elek-triko!“ ga je takoj zbodel Mli-narjev, ki se mu je kolcalo od pijače.

„Vodnar, nič se ne boji! Še jo boš delal, turbino!“ ga je branil župan.

„In če je ne bom jaz, jo napra-vi tale! Jeli, Tonček?“

Vodnar se je sklonil k otroku,

ki je s prstki potegnil očetu po licu in jecjal: „Ate — tam — ate!“

Očetu je pritekla solza, zaradi katere si je nerodno posukal brke, da jo je skril.

Vlak je imel dolgo zamudo. Hrup se je polegel. V množici so nastali vrtinci nemih ljudi, ki so topo zrl v daljino daljo. Vsak je bil, kakor da ima opravka samo s seboj in s svojo bolečino, ki je glodala in rila v srcu kakor strup.

Po čakanju, ki je bilo samo trpljenje in muka, je privozil vlak. Hripavi glasovi so klicali iz vagonov, nema množica na ko-lodvoru se je prebudila, črna tru-ma moških se je odtrgala od pi-sanih ženskih oblek, dvignil se je jok, nastalo je prerivanje in gneča. Iz vlaka je sičala para, hropeč je dahnil črni dim nad postajo.

In vsi, ki so se odpeljali, in vsi, ki so ostali doma, so občuti-li, da se je zgodilo nekaj veli-kanskega.

BOJI

I

Ne jaz, vojska je napisala to povest, ki se je pričela, hipoma ustavila in se po desetih letih vnovič začela snovati 27. julija 1914.

Nihče ni tega dne prijel ne za koso ne za cepec in še pomislil ni nihče, da bi zadel sekiro in se napotil v gozd. Vsa polja so molčala z gozdi vred tako smrtno molčanje, da se ni vrnila niti jeka, ki so jo dramili vriski odhajajočih.

In te vriske je poslušal edini Maticev France, ki je odšel s se-kiro v gozd, odšel samo zato, da je sploh nekam šel, ko so šli vsi. Komaj deset korakov od poti, ki drži s Kozjega hriba na postajo, je zasadil sekiro v star štor, se ulegel na listje, zakril obraz s klobukom in si podložil za vzlavlje sklenjene roke. Tako je obležal. Iz doline se je slišalo drdranje voz, petje vojakov, vmes hropenje tovrnega vlaka in žvižgi lokomotiv.

Matic je bil žalosten. Dobro je vedel, da ga je marsikdo zavidal zaradi njegovega nezadolženega pol grunta, zavidal ga to uro marsikateri gospodar, ki je od-hajal, in mnoga žena z majhnimi otroki, ko je moral mož na voj-sko. Vse to je vedel France in preteklo nedeljo tudi slišal bla-grovanje ljudi: „Kaj se ti mara, Matic!“

France se je ljudem nasmihal, skomizgnil s širokimi, težkimi pleči in si mislil čisto nekaj dru-gega, kakor so mislili ljudje. In vso noč je bila ta čisto druga-čna misel pri njem, zjutraj se je zbudila z njim in ga gnala sa-motnega samca v gozd.

France si je mislil čisto nekaj drugega kakor ljudje.

„Blagrujejo me,“ se ga je ta-koj lotila misel, ko je poležal ko-maj četrtinko ure. „Sam Bog ve, ali so resnično ljudje taki hinav-ci, da to govore, ali so tako ne-spametni in ne vidijo, da je moja domačija pusta podrtina, ko ni v njej ne smeja ne joka, da je groblja, ki se je vsakdo ogne. „Kaj se ti mara!... O, ljudje!“

France se je bridko nasmehnil izpod krajev klobuka. „Vsaka hiša danes joka: jokajo matere, jokajo žene, otroci, žlahta . . ., in jaz nimam nikogar, da bi jokal za njim, in ni nikogar, da bi se zjokal nad mano. Groblja, še ce-

„Moja domačija je pusta podrtina, ki se je vsakdo ogne.“

sar se te ogne in te ne pokliče!“

France je obždel tako na listju in ni več slišal vóz ne petja iz doline. Celo para komarjev, ki sta plesala in pivkala nad njim tako dolgo, da sta se mu vsesala v lice, ni občutil in ju ni odgnal. Čutil je samo mračno spoznanje, da je nesrečen, ko nima nikogar, da je pusta razvalina, štor v gozdu, ob katerem se ustavi človek, da sede nanj, se odpočije in gre spet brez slovesa svojo pot in ne pomisli nikoli več na parobek, kjer je počival. Še enkrat se je domislil ljudske zavisti in se še enkrat bridko nasmehnil.

Nato ga je spreletela nenadoma tista misel, ki se je je včeraj tako grozno ustrašil. Resnično se je tudi danes zgrozil nad njo, toda ne več s tolikim odporom. „Bogve, če ni božja volja tako,“ si je miril vest in se začel vdajati pregrešni misli, ki je segla nazaj za deset let in še več ter se ustavila na rojstnem domu Dožanove Francke, ki je sedaj žena Blaža s Kozjega hriba, Jančarja.

Tri leta je zahajal Maticev France k Dožanovim. In sosedje so ga takoj prvo leto obsodili, da hodi na ogleda.

„Kdaj bo?“ so ga vpraševali.

„Bo že enkrat,“ je odgovarjal France in se smejal.

In Francko so nadlegovala dekleta: „Ali te je že vprašal?“

Francka je bila v zadregi in se je izmuznila odgovoru, kakor koli je mogla.



France je pa zahajal še drugo in še tretje leto k Dožanovim in vselej se je pripravil in sklenil, da vpraša njo in očeta. Ko je bilo treba izreči besedo, se je beseda ustavila in je ni mogel izgovoriti. In kadar se je vračal po neizgovorjeni besedi domov, se je vselej jezil nase, dokler se ni že blizu doma prav takisto otrese jeze in se potolažil: „Čemu prazne besede, ko je stvar tako narejena, da vem jaz in ona in vsi brez besedi, kako je in da ne more drugače biti.“

A zgodilo se je, da je Maticev France zašel v boj, dasi se ni nikdar pretepal. Iz boja je prišel v zapor in ko se je vrnil, ni bilo France več na domu. Bila je žena Blaža s Kozjega hriba.

Francetu je bilo, da bi rjul in begal po gozdu kakor Kajn, pa ni. Tri dni je ležal zarit v mrvu, nato je tri dni popival, potem se je vrnil na dom, se prespal in se lotil dela.

Prvo leto se je ogibal Blaža in še bolj Francke. Blaža se je ognil, če se je zlahka mogel, pred Francko je pa ušel v grmovje, če ji ni mogel drugače izpod nog. Ljudje so ga ženili in mu naštevali neveste. Celo Blaž ga je večkrat opozoril: „France, oženi se!“

France je odgovoril vsem enako: „Saj bi se, pa se ne znam.“

In vselej je bušil iz njega čuden smeh, da se ga je vsak ustrašil, in v nekaj letih je bila sodba splošna: „France ostane samski. Ni mu namenjeno.“

In v nekaj letih ga je celo minil strah pred Francko in Blažem.

Blaž ga je večkrat poprosil za pripravo in France je začel hoditi k Jančarju. Otrokom, ki so ga klicali za strica, je prinašal rožičev in bonbonov, jih pestoval, jim delal vozičke in mline in žale misli ni bilo v njegovi duši.

Le tu in tam se je še oglasilo kakor zavist in žalost, posebno na večer, ko je njegova pobožna sestra Lojza tiho prebiral Cvetje z vrta svetega Frančiška, naglušna dekla Jera pa dremala na zapečku. Takrat je včasih primerjal svoj tihi dom z Blaževim, kjer je bilo v vsakem kotičku polno življenja, da se mu je za hip stožilo v tej tihi puščobi. Toda vselej si je pomagal in se premagal: „Mora že tako prav biti.“

Ta dan pa, ko je izbruhnila vojska in je zvedel, da mora tudi Blaž nanjo, je izbruhnilo tudi v njem. Ubita zavist je vstala od mrtvih, obletela ga je pregrešna slutnja, da morda Blaž pade — in potem . . .

bo še



**med
nami
po
evropi**

anglija

Lepa so bila naša srečanja ob slovenskem bogoslužju v postnem in velikonočnem času. Začeniši z obiski rojakov v pokrajini Wales, je naš duhovnik Stane nadaljeval svojo pastoralno turnejo po Angliji:

Na dan svetega Jožefa je bilo slovesno bogoslužje z lepo udeležbo rojakov v Chapel End pri Birminghamu, na tiho nedeljo v malo severnejem Derbyju, cvetno nedeljo pa so rojaki obhajali že v soboto zvečer v Rothwellu in na samo nedeljo v Keighlyju. Nadvse slovesno je odmevala velikonočna aleluja po slovensko v Bedfordu pri obredih velike sobote in še bolj na samo veliko nedeljo v Rochdalu, kjer je poleg duhovnikovega slovesnega razpoloženja pri petju bogoslužnih tekstov tudi to pot še posebej povzdignil našo mašo pri sestrah palotinkah naš rochdalski pevski zbor. Vsem požrtvovalnim članom tega tako kvalitetnega slovenskega zbora v Angliji in njihovem odličnemu zborovodji dr. Andriji Iliču gre zares vse priznanje. Udeležba je bila povsod zelo lepa, ponekod celo zelo številna.

London se je za veliko noč moral zadovoljiti le z blagoslovom velikonočnih jedil na veliko soboto popoldne, ki je potekal tudi dovolj slovesno. Pirhe, potice in hren pa so prinesli za velikonočni blagoslov tudi rojaki v Bedfordu in Rochdalu. Poleg blagoslovljenih praznikov Gospodovega vstajenja nam je naš du-



Župnik Stane pri pomivanju posode

hovnik zaželel tudi „veliko pirhov in veselega uživanja velikonočnega žegna“, ker tudi to, če se pravilno razume, nosi v sebi velikonočno sporočilo.

Iz življenja v domu slovenske katoliške misije v Londonu je treba posebej omeniti dva pomembna dogodka. Med nami je bila meseca marca mlada Finkova družinica iz Buenos Airesa: Marko in Kristina s triletno hčerkico Cecilijo. Marko, ki je brat zdaj že slavne operne pevke Bernarde, se tudi posveča petju in sicer komorni glasbi in petju, pri oratorijih. S tem namenom je, kot štipendist Shella, prišel na trimesečno izpopolnjevanje v London. Vadii se je v petju pri slavni pevki Harper in drugih znanih angleških pevcih in glasbenikih. Po odhodu iz Londona je Marko nadaljeval svojo turnejo po Švici, nato po Franciji, kamor so ga že povabili za petje pri Händlovem Messiasu v Aixles-Bainsu. Marku, Kristini in mali Ceciliji, ki govori tako lepo slovensko, želimo srečno vrnitev v rodno Argentino in polno božjega blagoslova pri ohranjanju slovenske kulture med rojaki na daljnem kontinentu.

V dom je prišla tudi študentka Polona Zorc z Brezovice pri Ljubljani.



Simpatična Finkova družina v slovenskem domu. Očitno bo tudi mala Cecilija šla po stopinjah svojega očeta Marka in tete Bernarde.

ni, ki poleg študija angleščine pomaga naši socialno-pastoralni delavki, sestri dr. Agnes Žužek, pri upravi doma. Njej pa želimo, da bi se v našem domu dobro počutila in hitro napredovala v znanju britanske angleščine.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Velikonočni prazniki so za nami. Kar lepo smo jih obhajali. Praznovanje velikonočnih skrivnosti smo začeli na cvetno nedeljo. Po blagoslovu zelenja smo imeli procesijo na čast Kristusu Kralju kar po cerkvi. Zbor je tako med procesijo kakor tudi med mašo prepeval liturgične pesmi.

Vstajenjsko bogoslužje smo imeli zvečer v uršulinski cerkvi. Pri berilih sta sodelovala ga. Anica Vrečar in g. Anton Häuschen. Pevci pod vodstvom g. Zoreta sta bogoslužje lepo spremljali s petjem. Posebno jim je šla od srca Aleluja po novozaveznem berilu.

Na velikonočno nedeljo smo bili spet pri karmeličankah. Obe maši sta bili zelo dobro obiskani.

Življenje v našem centru je bilo zaradi posta bolj zadržano, a ljudi ni manjkalo. Pogovor v domači družbi je zlasti na tujem prijeten. Na veliko noč pa smo se zbrali k agapi. Ta dan postreže Misija vsem, ki pridejo. Po lastni volji so si rojaki mogli izbirati pijačo, tudi nealkoholno. Žene so pripravile velikonočni „žen“, ki ga je misijonal preje blagoslovil. Brez solza ni šlo. Pa niso bile solze žalosti ali veselja. Povzročilo jih je strganje hudega hrena. Vsem gospem, ki so pomagale pri čiščenju, pri pripravi in pospravljanju, res iskrena hvala. Lepo je, da jih ni treba nič prositi, da same vidijo delo in ga postore. Po zajtrku smo se razšli, da so mogle žene še pravočasno dokončati velikonočno kosilo. Razpoloženje je bilo res prijetno.



*Pok. g. Vinko Mlinarič
iz Tennecka*

Zdomci so bili seveda čez praznike doma. Saj jim iz srca privoščimo, da jih morejo preživeti v družinskem ali vsaj v domačem okolju. Upamo, da so se vsi srečno vrnili nazaj na delovna mesta.

Kakor je vsem znano, *bo junija obiskal papež Janez Pavel II. Avstrijo*. Prišel bo tudi na Gornje Avstrijsko. V Lorchu pri Ennsu se bo srečal z verniki iz linške in sanktpöltenške škofije. Tega srečanja se bomo udeležili tudi Slovenci. Važno je, da pridejo ljudje ob pravem času na srečanje (po starem reku: kdor prej pride, prej melje). Nekdaj so romali ljudje v Rim, da so mogli videti poglavarja sv. Cerkve. Nam se letos nudi izredna priložnost, da ga bomo videli. Naj čim več rojakov to priložnost res izrabi. Podrobnejša navodila bodo v junijski Naši luči.

Tudi nekaj bolnikov smo imeli v zadnjem času. Zaradi sluha je bila v bolnici ga. Metka Dini-Zoretova. Na kili pa je bil operiran mali Daniel Stiller. Oba sta že doma in Daniel spet veselo skače, posebno v centru z drugimi otroki.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tiho nedeljo smo imeli bogoslužje. Misijonal je zaradi resnobnega časa računal, da bo udeležba številnejša. Kako naj prepriča slovenske škofo, da je duhovnik za Slovence na Salzburškem in Gornjem Avstrijskem potreben,

če verniki nočejo sodelovati in do-
prinesti vsaj malo žrtev. Menda
desetkrat na leto ni tako težko rezervi-
rati čas za obisk slovenske božje
službe. Nekdaj so Slovenci tudi po
dve uri daleč hodili k maši, sedaj je
pa vsak za ušesa potegnjen vzrok
dovolj, da jih ni. Misijonal se je po
maši posebej zahvalil vsem, ki so
prišli.

Med akademskim letom imajo
slovenski bogoslovci v Salzburgu
vsako sredo slovensko mašo. Po
maši je vedno srečanje, na katerem
obravnavajo bogoslovne in slovenske
probleme. V sredo, 16. marca, je
bil večer posvečen 50-letnici priklju-
čitve Avstrije k nemškemu Reichu.
Doktorand g. Anton je jasno, stvar-
no in zelo zanimivo orisal tiste ča-
se, iskal razloge, da je moglo do te-
ga priti, o reakciji Slovencev na
priključitev, ki so skoraj vsi zanj
glasovali.

TENNECK — V torek po veliki
noči je v bolnici v Salzburgu *umrl* g.
Vinko Mlinarič, ki je bil zaposlen v
železnici v Tennecku. Že dolgo je
imel težave z nogo in bil večkrat za-
radi nje v bolnici. Pridružila se je še
sladkorna bolezen. Zadnje čase je
imel težave z ledvicami in jetri. Vode-
nica ga je končno pobrala. V
Tennecku je bil par let naš „veliki
točaj“ pri srečanjih v dvorani. Več-
krat je poromal v Lurd. Ženi in obe-
ma hčerama naše iskreno sožalje.
Pokopan je bil 8. aprila v rojstni fari
v Negovi.

Na belo nedeljo je bila maša spet
kar dobro obiskana. Tudi vreme je
pripomoglo, saj je bilo suho, čeprav
malo hladno. Maša je bila darovana
za pokojnega g. Vinka Mlinariča.
Tudi za 8. maj je maša zanj že naro-
čena.

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova:
Postni čas je že sam po sebi prime-
ren, da se lažje poglobimo sami va-
se, v smisel svojega življenja, v cilj,
ki ga želimo doseči, verske proble-
me, s katerimi se srečujemo, naš
odnos do človeka, vzgojna vpraša-
nja. Zato so versko-vzgojna srečanja,
ki nam jih pripravlja Cerkev, da bi

lažje premagovali konflikte, ki nastajajo med posamezniki, v družini, v družbi. Ni treba posebej poudarjati potrebe po nenehnem izpopolnjevanju v tako važnih življenjskih zadevah. O vzgoji nismo nikdar dovolj poučeni. To velja tudi za versko področje.

To je namen naše duhovne obnove na tiho nedeljo. Letošnja tematika velikonočne duhovne obnove so bile verske resnice o peklju, vicah in nebesih. Pobudo za to temo so dale lanskoletne konference na avstrijskem radiu. Nekaj večerov so govorili strokovnjaki o tej tematiki, ki je za današnjega kristjana precej tuja in odmaknjena. Potem pa so bili še debatni večeri po nekaterih župnijah. Za naše ljudi so bila ta predavanja preveč zahtevna, nerazumljiva, ker mnogi ne obvladajo tujega jezika in snov sama je filozofsko obarvana in zato toliko težje doumljiva.

Za ta predavanja smo povabili g. dr. Rudija Koncilija, referenta za pastoralno družin pri ljubljanski nadškofiji.

Za prvo predavanje je vzel *versko resnico o peklju*. Najprej nam je iz sv. pisma pokazal mesta, kjer Kristus govori o zavrnjenosti in o temi, ki bo doletela tistega, ki ne bo imel „svatovskega oblačila.“ Poudaril je, da pekel ni kraj, kjer bi se človek znašel med „hudiči“, ampak stanje, ko je človek za vse čase izločen iz „božje družbe.“ Za ta korak se odloči vsak sam in prostovoljno. Zato tudi ne moremo o nikomur trdno reči, da je pogubljen. Bog ima drugačne načrte in božja ljubezen je neskončna. S tem pa ni rečeno, da ni nihče pogubljen, sicer bi pekla ne bilo. Nekateri zagovarjajo to mnenje, da ni pekla. Če je Bog ljubezen sama, čemu taka kazen! Veliko kristjanov nima ničesar več za greh; kazni za to ni potrebno. Pekel je potemtakem „nesmisel“. Vprašanje pa je, kako uskladiti življenje človeka, ki je Bogu „zvest“ in tistega, ki Boga zavestno zavrže. Ali bo sta oba po smrti „uživala“ Boga? Že preprost človek ve, da tako ne more biti.

Nauk o vicah je Cerkev pozneje opredelila. Same besede „vice“,

kraj očiščevanja, ne najdemo v Sv. pismu. Kristus jo ni nikdar rabil. Pač pa se Cerkev sklicuje že na Staro zavezo, na Knjigo Makabejcev, kjer se govori o potrebnosti molitve za rajne. Glavni tekst v NZ je v Prvem pismu Korinčanom (1 Kor 3, 10—15). Pavel govori, da je Jezus sam očiščujoči ogenj. Tudi Matej in Janez govorita o vicah (Mt 5, 26; Jan 3, 16—21). Stanje, kjer se človek pripravlja na srečanje z najsvetejšim Bogom, so za nas vice. Kristus sam govori, da nič „nečistega“ ne pride k Bogu. Vemo pa, kako smo ljudje nepopolni, obremenjeni z vsemi mogočimi grehi in napakami. In zato je potrebno skozi „očiščenje“ do „blaženega gledanja“ v nebesih.

O *nebesih* pa je veliko govora v Novi zavezi. Najbolj „plastično“ govori Kristus v priliki o gostiji. Vsi smo povabljeni na gostijo. Nekateri imajo različne opravke in izgovore, zato se je ne udeležijo. Svatovska dvorana se napolni z drugimi gosti. Človekovo srce pa hrepeni po popolni sreči. Te pa na zemlji ni, ampak je samo v Bogu. Tako bomo

Spominska fotografija po slovesnosti v cerkvi



popolno srečni in utešeni šele v nebesih, pri Očetu.

Ta duhovna obnova je pokazala jasen nauk, ki ga Cerkev uči. Ne ozira se na tiste, ki bi radi obstoj pekla izbrisali in s tem potešili svojo vest, ker živijo v mnogih grehih. Božje zapovedi še vedno in neizpodbitno veljajo. Če se sklicujemo na ljubeznivega in pravičnega Boga, potem mora veljati, da za dobra dela plačuje, za slaba pa kaznuje.

Veliko novega smo zvedeli pri duhovni obnovi ali „staro“ spet osvežili. Kako potrebni so nam taki pogovori, da se bomo lažje odločili za pot, ki nas vodi v nebese. Še bolj bomo zahrepeneli po tej neskončni sreči, ki je edini Bog.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

PRAZNIK SLOVENSKE KATOLIŠKE MISIJE V LIMBURGU

V soboto, 9. 4. 1988, je slovenski duhovnik g. Vinko Žakelj slavil svojo 70. obletnico rojstva in 40. obletnico delovanja v Belgiji.

Slavje je z izredno zavzetostjo organiziralo društvo „Slomšek“.

Pri zahvalni službi božji je „Slomšek“ pel velikonočne in Marijine pesmi. Somaševali so prelat g. Nace Čretnik iz Pariza, msgr. Ilc Anton in msgr. Kozina Karel iz Bruslja, g. Martin Mlakar in g. Janez Pucelj iz Nemčije, p. Drago Rogina, hrvatski župnik v Liègu, p. Böhm in p. Korkalj iz Ljubljane, g. Kazimir Gaberc iz Charleroi, krajevni župnik p. Maurice Boex in Vinko Žakelj.

Priložnostni nagovor je imel g. prelat Čretnik.

Po maši so bili vsi povabljeni na recepcijo v Casino, za katero so naše gospe iz vsega Limburga pod vodstvom ge. Mimi Čotar napekle potic in vse polno drugih dobrot. Ga. Angela Trinko in ga. Beti Wenken sta s sodelavci okusno okrasili dvorano s pomladanskim cvetjem.

S pesmijo, plesom in voščili so najprej nastopili naši najmlajši iz Biba šole, ki je vodita ga. Anica Varzsak-Kos in g. Polde Cverle.

Slomšek je v moški in mešani zasedbi pod vodstvom g. Vilija Roglja zapel šopek nam najbolj dragih pesmi.

V imenu Vesele mladine je spregovoril njen voditelj g. Polde Cverle.

V imenu Slovenske folklorne plesne skupine iz Holandije je spregovorila ga. Mici Čebin-Michon,

skupina pa je zaplesala venček srbskih narodnih plesov.

Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu v Holandiji je z velikim številom navzočih članov pokazalo svojo solidarnost. Spregovorili so g. Stani Reberšek, predsednik g. Stani Kroppšek in g. F. Rojnik.

Naš dom sta zastopala predsednik g. Evgen Koren in tajnik g. Bernard Žabot, ki sta slavljencu izročila kot darilo stol za pisalno mizo.

V imenu Slovenskega društva v Parizu je govoril predsednik prof. Ciril Valant, člani delegacije pa so nam doživeto recitirali misli mojstrov slovenske besede. Ga. Minka Blachon in dr. Janez Zorec pa sta voščilo izrazila s slovensko pesmijo. Prijatelji iz Pariza so opravili lepo kulturno poslanstvo.

Zvon iz Holandije, ki je v tem času bil na turneji v Sloveniji, je pred veliko nočjo svojega duhovnika presenetil s prijaznim obiskom in iskrenimi voščili.

K besedi so se oglasili zastopniki krajevnih oblasti in kot darilo izročili sliko flamskega umetnika.

Priprave na slavje in slavje samo je s številnimi sodelavci vodil predsednik Slomška g. Stani Revinšek. V obeh jezikih mu je beseda tekla gladko in duhovito. G. Stani je v

imenu slovenske skupnosti v Limburgu slavljencu izročil barvasto televizijo z videorekorderjem.

Za nas vse je to v resnici bil lep dan. Rojaki so v pripravah na to slavje dokazali, da razumejo, kaj vse se skriva za besedo služenje, solidarnost in sodelovanje.

Mnogi rojaki iz vsega Limburga so za to slavje veliko storili.

Iskrena zahvala vsem sodelavcem in sodelavcem.

Čisto posebno zahvalo pa dolgujemo odboru društva Slomšek.

Poroka: Gdč. Marija Jakoš, licenciée univerze v Leuvenu, iz Opglabeeke, je 8. 4. 1988 sklenila zakonsko zvezo z g. Ronijem Nelissen. Ga. Marija je bila z nami od Slomškove šole naprej. Bila je članica Vesele mladine, pevskega zbora in tajnica društva Slomšek. Ko smo bili na turneji v Sloveniji in drugod, je ga. Marija bila vesten vodič naše skupine.

Hvala Ti, Marija, za Tvoje dolgotrajno sodelovanje. Iskreno čestitamo in voščimo vso srečo v novem življenju.

Sreča v družinah: V mladem ognjišču g. Janeza in ge. Martine Hrovat v Antwerpnu se je *rodila* hčerka prvorojenka, ki je ob krstnem kamnu dobila ime Nežica.

V Dilsenu se naša zvesta pevka ga. Rozi in njen soprog g. Rudi Puttemans-Cesar in sinova Wim in Raf veselijo rojstva tretjega otročiča, hčerkice Sare.

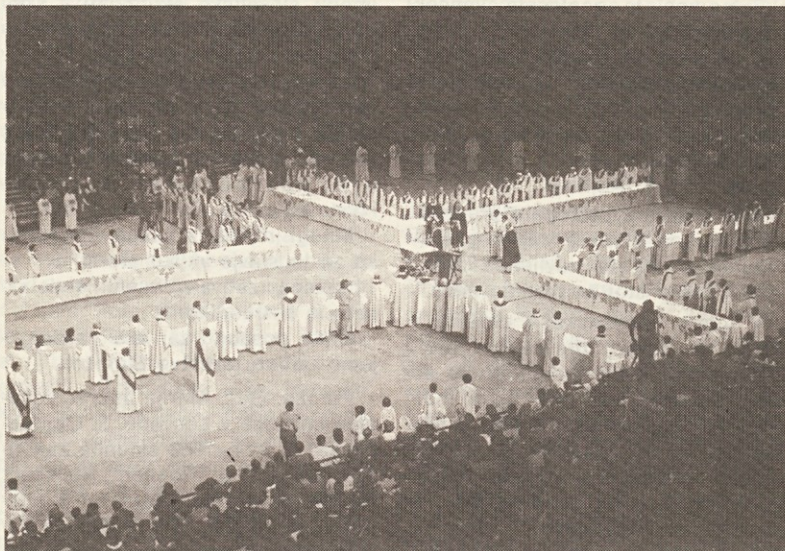
K sreči v obeh družinah iskreno čestitamo in želimo božjega blagoslova pri vzgoji.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Na praznik vnebohoda, 12. maja, nas bo obiskal koprski škof g. Metod Pirih, in bomo imeli birmo in



Maša v športni palači Bercy 14. februarja (NL, štev. 3)

prvo obhajilo. Maša bo ta dan ob pol ednajstih dopoldne. Naj nihče ne zamudi tega praznovanja, ki je nad vse pomembno za našo versko in narodno skupnost.

Velikonočni prazniki, ko smo v res lepem številu in doživeto sodelovali pri velikonočni obnovi in velikonočnih obredih, so sicer za nami, pa nismo pozabili tega, na kar nas je opozarjal pater Kokalj, kateremu se za njegove tople besede lepo zahvaljujemo, da je namreč vsaka nedelja mala velika noč.

Pok. Karol Svetec iz Gerzata



Slovenci na televiziji in v radiu. — V četrtek, 10. marca, je televizijsko omrežje FR 3 predvajalo film Evgena Bavčarja „Le regard ébloui“. Bavčar, ki je kot 11-letni deček izgubil vid, je film posnel s pomočjo francoskega prijatelja Jacquesa Deschamps. Peljal ga je v rojstni Lokavec in obujal spomine na vse, kar mu je v 11 letih bilo dano videti. Zdaj pa lahko to „gleda“ le v svoji notranjosti, z notranjimi očmi. Film je pretresljivo pričevanje človeka, ki ima na realni svet le nekaj spominov, a mu ti zadoščajo za bogato razvijanje notranjega sveta.

V petek, 11. marca, je pariški Radio Notre-Dame prenašal razgovor s prelatom Čretnikom o vsebini in pomenu izjave komisije Pravičnost in mir pri Slovenski pokrajinski škofovski konferenci.

Tržaški pesnik v Parizu. — V nedeljo, 13. marca, smo imeli v Slovenskem domu v svoji sredini slovenskega pesnika in obenem gledališkega igravca Aleksija Pregarca. Predstavil nam je svojo knjigo Jedra. Knjiga je izbor njegovih pesmi in je izšla v Trstu v sedmih jezikih: v slovenščini, italijanščini, nemščini, srbohrvaščini, madžarščini, francoščini in angleščini (v vseh jezikih, ki jih govorijo med Donavo in Jadranom, izvzemši angleščino). Ob koncu je A. Pregarc doživeto recitiral še nekaj biserov iz slovenske

pesniške zakladnice: Prešernovo Zdravljico in njegov Uvod h krstu pri Savici ter Gregorčičevo V pepelnični noči. Naslednjega dne, 14. marca, je bila na Italijanskem kulturnem inštitutu Pregarčeva knjiga predstavljena francoski publiki. Pregarca je v Slovenskem domu spremljal tudi časnikar slovenskega Radia Trst A Saša Martelanc, ki je pri Goriški Mohorjevi družbi izdal že dve zbirki črtic in ki je za tržaški radio pripravil niz oddaj o pariških Slovencih (oddaje so se vrstile ves teden po veliki noči).

MELUN (Seine-et-Marne)

Prihodnja skupna maša bo v nedeljo, 8. maja, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

Friderik in Elizabeta Rebernik iz La Machine



CHATEAUROUX (Indre)

K maši se bomo zbrali na binkoštni ponedeljek (23. maja) ob desetih dopoldne.

LA MACHINE (Nièvre)

V marcu je praznoval 60-letnico Friderik Rebrenek. Rojen je bil v Loki pri Žusmu, odkoder je doma tudi njegova žena gospa Elizabeta, roj. Čepin. V Francijo je s svojimi starši prišel leta 1929. V rudniku je delal 32 let, v tovarni pa 12 let. S trudom svojih rok je postavil svoji družini lepo hišo. K obletnici mu čestitajo najprej seveda žena, potem pa otroci Peter, Pavel, Erik in Elizabeta, katerim se pridružujejo vsi rojaki iz La Machine pa vsi bralci Naše luči.

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 28. maja, ob pol desetih dopoldne.

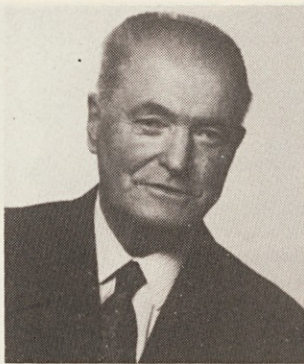
GERZAT (Puy-de-Dôme)

25. februarja je v bolnici Cebazat umrl Karol Svetec. Pokojni je bil rojen 10. junija 1912 v Markovcih na Goričkem, v župniji Gornji Senik, ki je sedaj na Ogrskem. V Francijo je prišel leta 1936 in sicer v Normandijo, kjer je tudi pokojnikova sestra. Pozneje je prišel v Puy-de-Dôme, kjer se je poročil z Marjeto Mesarič iz Ižakovcev. Pred vojno je delal kot kmečki delavec, od leta 1946 pa v tovarni gum Michelin, odkoder je odšel v pokoj. Doma ima še brata v Martjancih, eno sestro v Avstriji, drugo pa v Normandiji.

AUMETZ

Na veliko soboto zvečer je v bolnici Briey umrl vsled raka rudar upokojenec iz Giraumonta Andrej Tomc, rojen 1907 blizu Kranja.

Bil je dolge tedne bolan in je ležal najprej v Maillotu in potem na kliniki, tako da so ga bile same kosti in še te vse okrvavljene od bolezni in raznega špikanja, saj je moral biti umetno hranjen, toda kljub vsemu je bil do zadnjega priseben in naravnost brihten. Res prava gorenjska grča, narodnjak od glave do pet in globokoveren. Ko je bil slovenski duhovnik pri njem, sta skupaj molila očenaš in potem je on



Pokojni Andrej Tomc iz Aumetza

sam spomnil še na litanije Matere božje in jih začel moliti, tako da sta bila oba v srcih ganjena. Slovenska sestra Rože mu je večkrat prinašala Kruh življenja in poskrbela, da je prejel zakrament za bolnike.

Na sodni dan ob koncu sveta bo sam vstali Zveličar storil, da bo to borno in umrlo Andrejevo telo oživljeno in podobno njegovemu poveličanemu telesu. Naj mu že zdaj sve ti večna luč.

FREYMING-MERLEBACH

27. februarja smo obhajali *zlato poroko* Rudija in Erne Benkovič v Bruchu pri Forbachu, v kapeli slovenske misije pa 5. marca *zlato poroko* Ladislava in Marije Sobus. K njihovem zgledu zvestobe čestitamo in jim želimo še veliko uspeha in božjega blagoslova na njihovih življenjskih poteh.

20. marca smo sprejeli *gosta me-*

seca Marca Stengerja, odgovornega za mladino pri škofiji Metz kakor tudi člana izoblikovalne skupine mladih duhovnikov. Ves dan nas je duhovno poglobljal, posebno še pri evharistiji in popoldanskem duhovnem nagovoru. Ob dvanajstih pa smo se zbrali pri skupnem kosilu in napolnili tako veliki salon kot podstrešno dvorano. Na ta dan smo namreč tudi praznovali materinski dan.

Akademijo so pripravili učenci slovenske šole, tako mladi kot tudi starejši. Na ta dan so nas pogostili moški, ki so pridno vrteli kuhavnice, saj nas je bilo kar 150 lačnih gostov.

Vsem za osebni in skupni doprinos najiskrenejša zahvala.

V soboto, 26. aprila, smo imeli *barvanje pirhov*. Zbralo se je kar 40 interesentov, ki so v tekmovanju drug drugega spodbujali. Pirhe smo predstavili tudi pri blagoslovu jedil v soboto popoldan.

Vseslovensko romanje k Mariji Pomagaj v Habsterdicku bo letos v nedeljo, 1. maja. Ob 10.30 bo slovesna evharistija, ki jo bo vodil papežev prelat, msgr. Nace Čretnik, ob 12.30 pa skupno kosilo za vse udeležence romanja v slovenskem katoliškem centru v Freyming-Merlebachu. Predviden je prostor za vse. Ob 15.30 bodo litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Sledil bo blagoslov vozil z balkona naše slovenske katoliške misije.

Z željo, da bi to srečanje lepo uspelo, ste vsi vljudno vabljeni in spoštljivo pozdravljeni.



Del navzočih gostov ob materinskem dnevu 20. marca v salonu Slovenskega katoliškega centra.



Mladinci in učenci Slovenske šole pri barvanju velikonočnih pirhov.



Franc in Marija Sobus ob zlati poroki v kapeli sv. Jožefa v Merlebachu.

italija

RIM

† *Elizabeta Korosich, por. Tomini.*
— Sobotno popoldne sicer zmanjša prometni vrvež po rimskih ulicah, pa se kljub temu še v sedmo nadstropje sliši neprijetno brnenje mo-

Na prvoobhajanje nedeljo, 14. junija lani, je v Stuttgartu nastopil zbor iz Šmartnega pri Slov. Gradcu, ki ga vodi tamkajšnji župnik Anton Štekl. „Fantje so peli kot slavčki“, smo zapisali v poročilu.



torjev. Voznik se ne zaveda in ne občuti, kako ta hrup moti bolnika, umirajočega... Tisti, ki gre mimo hiše, ne ve, da na postelji že negibno počiva telo pokojne Elizabete Korosich, poročene Tomini.

Okrog 9. ure je odšla za možem, ki smo ga pokopali avgusta lani. Po njegovi smrti je vidno hiralala in slutila, da se ji bliža zadnja ura. Nenehno je molila. Nekaj dni je bila na preiskavah v bolnišnici, na praznik sv. Jožefa, 19. marca 1988, pa je doma v navzočnosti hčere redovnice Eme in sina Eduarda kot sveča dogorela v 88. letu starosti.

Rojena je bila v Trstu 12. avgusta 1901 v družini Korosich (kar prihaja verjetno od Koršič). V Trstu je preživela mladost in okušala grozote prve svetovne vojne. Leta 1928 se je poročila z E. Tomini in z njim delila usodo, ki ju je vodila v Ancono, Firence in nazadnje v Rim. Z mo-

žem, ki je bil bančni uradnik, sta se posvetila vzgoji treh otrok, Magde, redovnice Eme, in Eduarda. V letih po vojni sta se pridno udeleževala naših srečanj na Via dei Colli, češar pa zaradi oslabelelosti nista več mogla, ko smo prestavili kraj srečanj na Via Botteghe oscure in na Via Appia.

Pogrebna sveta maša je bila v cerkvi sv. Neže na Via Nomentana, po maši pa smo jo položili poleg

„Le kako bo to teknilo,“ se sprašujejo slovenski otroci v Oberstenfeldu, ko gledajo pečenje prašičkov na ražnju. Ko so pečenko pokusili, jim je nezaupanje iz obrazov izginilo.



moža v slovenski grobnici na pokopališču Prima Porta.

Vsem žalujočim naše iskreno sožalje, pokojno pa priporočamo Gospodarju življenja.

nemčija

STUTTGART-okolica

Velikonočne običaje ohranjamo.

— Za veliko noč odide precej rojakov v Slovenijo, ostane pa jih med nami še toliko, da lahko slovesno obhajamo praznike našega odrešenja.

Letos smo opravili liturgijo cvetne nedelje v Esslingenu in Oberstenfeldu ter na predvečer v Heilbronn. Pred mašo je bil blagoslov zelenja. Lepe pušpanove vejice za vsakega udeleženca so krasili slovenski trakovi. Razdelitev teh pred oltarjem med molitvijo in pesmijo je delno nadomestilo predvideno procesijo. Za branje poročila o Jezusovem trpljenju sta se v Esslingenu javila dva rojaka in s tem potrdila, da bogoslužje ni zgolj duhovnikova naloga. Čim bolj sodelujejo tudi laiki, tem lepše je.

Tri velike dneve: veliki četrtek, veliki petek in veliko soboto smo praznovali v Stuttgartu skupaj z nemškimi verniki pri župniji sv. Konrada.

Blagoslov velikonočnih jedil smo imeli v treh krajih: v Stuttgartu, Esslingenu in Böblingenu. V prvih dveh krajih je bilo na stopnicah pred oltarjem zajetno število lepih košaric velikonočnih jedil.

Običaj velikonočnega žegna so v nekaterih farah prevzeli tudi nemški duhovniki. Ti zaenkrat blagoslavlja jo le bolj pirhe, ki jih po liturgiji velike sobote delijo udeležencem.

Obnovljeni učni prostori. — V lanski decembrski številki Naše luči smo poročali o prenovitvi fasade našega doma v Stuttgartu. Medtem pa so prenovili tudi spodnje prostore v hiši. Obe mali učilnici sta v celoti prenovljeni, da bosta še bolj primerni za pouk otrok Sobotne šole.



Pismo nas je razveselilo. — Na Baden-Württemberskem razpošljemo in razdelimo mesečno 1100 izvodov Naše luči. S tem je seveda veliko skrbi, dela in stroškov. Ob plemeniti podpori rojakov (precej jih višini naročnine še nekaj doda) pa to delo radi vršimo. Pismo, ki je pripelo v naš urad, nam daje še novega zagona pri širitvi našega glasila. Glasi se: „Najlepša hvala za Vašo pozornost — Našo luč. Seveda sem zelo vesela našega lista, saj me prijetno kratkočasi z novicami iz drage domovine, naše lepe Slovenije. Tako Vam danes pošiljam za naročnino 25,— DM.“

CDU bo vladala še naprej. — V nedeljo, 20. marca, so bile v naši deželi volitve v deželni zbor. Krš-

V Stuttgartu naši rojaki že skozi 20 let praznujejo materinski dan na 2. nedeljo v maju. Za lanski nastop, ko jih je prišla snemat televizija, so imeli ponovno vaje.

čanski demokrati — CDU — so zmagali z absolutno večino in bodo postavili vlado za prihodnja štiri leta. CDU je dobila pri volitvah 49,1% glasov in absolutno večino poslancev. Kot slišimo, so naši rojaki, ki imajo nemško državljanstvo, v veči-

Slovenski turisti iz Stuttgarta pred Lateransko baziliko v Rimu 19. junija 1987. Kar za dolgo procesijo jih je bilo.



ni volili to stranko. Pravijo, da zna še najbolj gospodariti. Medtem ko je v ZR Nemčiji v celoti 8,4% brezposelnih, jih naštejejo v deželi Baden-Württemberg le dobrih 4%. To naj bi bilo predvsem po zaslugi krščanskih demokratov, pravijo. Zato so jih volili.

OBERHAUSEN

Velikonočno praznovanje je v naši župniji prav lepo minilo. Mnoge slovenske družine so sicer odpotovale na praznovanje Gospodovega vstajenja v domovino, a je bil kljub temu povsod, kjer so bile slovenske maše, lep obisk. Že v soboto se je pri blagoslovu jedil, ki smo ga imeli kar na sedmih krajih v župniji, zbralo veliko zastopnikov družin. Ta običaj je zares zakoreninjen in ljudem je blagoslovljena velikonočna jed pomemben simbol vstajenjskega praznovanja v družinskem krogu. Prav zanimivo je bilo v Lüdenschaidu, kjer je z zamudo pritekla k cerkvi še neznana Poljakinja, ki je nekje slišala, da bo tam blagoslov jedil. Seveda smo ji naknadno „požegnali“ malo drugače pripravljeno velikonočno jed kakor je to v navadi v Slovenskem.

Sobotno večerno slavlje smo imeli v Moersu. Cerkev je bila polna. Letos smo imeli smolo z organisti in smo morali peti kar brez ogrel. Poznalo se je, da tega nismo tako vajeni, pa je bilo vseeno lepo.

Nedeljska zgodnja maša v Essnu je privabila zares veliko število Slovencev tudi iz oddaljenih mest. Slavlje vstajenjske maše je bilo tudi zaradi tega lepše. Enako je bilo v Oberhausnu. Popoldne se je k maši

zbrala manjša skupina Slovencev še v Güterslohu. Lepo je priti na samo velikonočno nedeljo k slovenski maši, pa čeprav nas je bilo manj, ker je bilo veliko rednih obiskovalcev slov. maše tokrat doma.

ZAHOĐNI BERLIN

Velikonočni prazniki: mir, zbratost, sodelovanje pri bogoslužju, velikonočna šunka, pisanke, skupni agape..., vse to so značilnosti obhajanja Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja v slovenski katoliški skupnosti v Zah. Berlinu. V tem zapisu poudarjam štiri značilnosti odrešenjskih dni v naši skupnosti, vendar tako, kakor sem jih sam doživljal.

1. *Veliki petek.* Kapela je bila temna bolj kot ponavadi. Brali smo o trpečem služabniku iz Izaijeve knjige in Jezusovem trpljenju, kakor je to zapisal evangelist Janez.

Kdo se ne bi ob takem tekstu vračal tudi na svojo pot trpljenja? Vsakdo ga doživlja, tudi tisti, ki na veliko širi usta, se smeje in s tem morda kaže, da se ga trpljenje še ni dotaknilo. Trpeti. Zakaj? Ta večni „zakaj“, ki sem si ga že tolikokrat postavljala, toda z odgovorom nisem bil nikoli zadovoljen. Verjetno je temu „zakaj“ najbližji odgovor: trpeti, hoditi v smeri Kalvarije, vztrajati na tej poti, ne se naveličati... in tako priti do zmagozslavlja.

Ko sem zapel prvič, drugič, in...: „Glejte les križa, na katerem je zveličanje sveta viselo,“ je v kapeli nastala tišina, molk; strah me je postalo. Kakor da smo si vsi navzoči začeli postavljati vprašanje: „A je tudi zame umrl? Je tudi moj Odrešenik...?“

2. *Velikonočna vigilijska.* Opazoval sem ljudi, ki so prihajali v kapelo. Njihov prihod v kapelo je bil drugačen, kakor dan prej, na veliki petek. Vsi so bili drugačni, veseli; še obleka na njih je bila svetlejša, kakor dan prej. Umirile so jih pesmi: Olsko goro, Kraljevo znamenje, Duša le pojdi z mano... Božja beseda o Abrahamu, Izraelcih..., ki so jo ta večer brali Irena, Marjan, Milka in Damijan, nas je opozarjala na božji poseg v zgodovino izraelskega na-

roda. Ob tej brani božji besedi sem si zopet postavljala vprašanje: „Posega tudi danes Bog v naš slovenski narod, v moje osebno življenje?“

Trikratno petje „Aleluje“ nas je najprej umirilo, nato slovesno razpoložilo, da bi vrhunec našega velikonočnega praznovanja začutili ob pesmi: „Zveličar naš je vstal iz groba...“

3. *Velika noč.* Naše slovenske družine so ta dan res bile družine. Saj so doma skupaj, ne da bi jih Cerkev razbijala z dopoldansko sv. mašo, praznovali dneve Jezusovega vstajenja, ob blagoslovljenih jedilih. Bog daj, da bi tudi naše družine bile blagoslovljene kakor hrana, ki so jo zauživali to velikonočno jutro.

Iz tega družinskega praznovanja smo popoldan prišli praznovati v našo katoliško skupnost, kjer nas je najprej povezala sv. maša in nato skupna agapa ob velikonočni šunki, hrenu, pisankah..., ki so jih pripravili Reza, Kristina, Franci in trije ministranti: Klavdija, Sonja in Robert. Tudi žejni smo bili, saj sta nam Marija in Leon z vso svojo spretnostjo in z veseljem stregla s pljačo.

Ob skupni agapi sem ponovno doživljal, kako lahko je človek človeku prijatelj; kako lepo je bivati v skupnosti, kjer ni sovraštva, kjer ni prepričev; kjer iz človekovih oči sije iskrenost, dobrot, pomoč... Da, vse to sem na samo veliko noč doživljal v naši katoliški skupnosti in to ob odraslih in mladih.

4. *Velikonočni ponedeljek.* Spet maša zvečer. Ne, ni nas bilo veliko, toda pesem Zapojev veselo o kristjan je odmevala iz polnih naših grl.

Ta večer je po maši ponovno bilo lepo v naši dvorani. Zakaj? Med nas so prišli fra. Milan, s. Jela in s. Miraljub iz Hrvatske katoliške misije v Zah. Berlinu. Vem, da niso prišli samo iz vljudnosti, da izpolnijo povabilo. Prišli so kot prijatelji k prijateljem. Da, vedno so bili, ne samo krščanski, temveč pravi prijateljski odnosi med hrvaško in slovensko katoliško misijo v Zah. Berlinu. Upam, da smo te korenine prijateljstva ob teh velikonočnih praznikih še poglobili!

SLOVENSKA BIRMA

za severno nemško področje bo na BINKOŠTNO NEDELJO,

22. maja,
v KIRCHHELLENU —
BOTTROP

Birmoval bo ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

Maša se začne ob 15. uri.

Lepo je biti kristjan, redovnica, duhovnik ob takih dnevih, saj so me ti prazniki ponovno dvignili, da bom še z večjo vnemo oznanjal to, kar sem kot vernik in duhovnik doživljal ob letošnjih velikonočnih praznikih.

ao

BAVARSKA MÜNCHEN

Čas neutrudno teče, zdi se, da vedno hitreje, čim starejši je nekdo. Tudi na fari. Komaj smo dobro začeli jeseni delovno leto, že se to skoraj izteka v čas počitnic. Kaj je bilo pri nas zadnji čas novega?

● *Velika noč*, vrh cerkvenega leta, je bil tudi vrh zadnjega časa. Na cvetno nedeljo nas je bilo pri maši nad 200, procesija se ni niti mogla razviti po cerkvi, ker nas je bilo toliko, malodane vsa cerkev je pristopila k obhajilu. Gg. Tone in Jure sta skupaj z mašnikom brala poročilo o Kristusovem trpljenju, deset ministrantov je obkrožalo oltar, pevski zbor je zapel prelepo Pod oljkami. Sveto tridnevje smo obhajali z obredi in petjem v naši župnijski kapeli. Ni nas bilo veliko, nekaj več kot Jezusovih prijateljev pri zadnji večerji, a obhajanje je bilo globoko versko doživeto. Seveda se je na mizi pred oltarjem na veliko soboto popoldne nabralo k blagoslovu polno košar, pokritih s prti s slovenskimi vezeni-nami. Za veliko noč se nas je v cerkvi Sv. Duha nabralo čez sto, če-

Pevski zbor je s svojim petjem lepo uokviril ostale točke programa na materinskem dnevu v Münchnu.



prav je šol za letošnje praznike neobičajno mnogo ljudi domov. Tudi ta maša je bila domače lepa.

● Sicer je bil pa zadnji mesec na fari čas *pogovorov*. Potem ko smo se dobili februarja k pogovoru s starši naših šolarjev, smo se sedaj pogovorili najprej s starši letošnjih prvoobhajancev, potem birmancev, mladinci so imeli svoje srečanje, ministranti svoje. Po velikonočnih počitnicah se je spet začela šola, pevski zbor se pridno shaja k vajam.

● Poleg ostalega dela so pred nami v času do poletja tri večja srečanja: praznik prvega svetega obhajila in birme (26. junija), šolski izlet (2. julija) in farni izlet (9. julija).

nizozemska

Imeli smo lepo veliko noč. Še isti dan je Zvon odpotoval na turnejo po Sloveniji. Upamo, da bomo v prihodnji Naši luči o turneji mogli kaj lepega poročati.

Sv. Barbara v Lindenheuvelu in Slovenska folklorna skupina na Nizozemskem sta lepo zastopala našo skupnost na slavlju v Eisdenu.

Slovo od rojaka: V Heerlenu je mirno v Gospodu zaspal rojak g. Alojz Kavšek, star 86 let, soprog ge. Marije Habets. Ranjkega g. Alojza in go. Marijo smo redno srečevali na naših prireditvah in cerkvenih slovesnostih.

Vdovi ge. Mariji in številni družini

izrekamo krščansko sožalje. Ranjkega g. Alojza bomo ohranili v lepem spominu.

švedska

Konec marca sta nas zapustila kar dva rojaka. Ravno v velikem tednu smo se poslavljali od njiju. Tako je bila njuna smrt zelo nazorno postavljena v luč Jezusovega prehoda iz smrti v življenje. Žalost, bolečina in smrt so nam obenem postala tudi znamenja tolažbe, upanja in življenja.

V Stockholmu smo se v pokopališki kapeli v Racksti z mašo poslovili od pokojnega Jožeta Štefaniča, preden so ga odpeljali domov v Belo krajino, kjer so ga ob spremstvu nečaka duhovnika Stanka pokopali v rodnem Podzemlju ob župnijski cerkvi, za katero je pred odhodom na Švedsko maja 1965 osem let skrbel kot požrtvovalni zvonar in zakristan. Njegova življenjska pot se je pričela 27. marca 1918 in bila zaznamovana z obilno mero trpljenja. Že kot mladenič je doživel strahote taborišča v Teharjih pri Celju in bil deležen mnogih nevspečnosti v prvih povojnih letih.

Na Švedskem se je uveljavil kot priznan ortopedski čevljar. Zadnja leta je veliko trpel za trombozo, za-

Na koncu prireditve se je zbralo na odru 80 otrok in odraslih, da so skupaj mamam zapeli.





Rajni Franc Koračija v dneh svoje bolezni

slovinci ob meji

KOROŠKA

V domu v Tinjah je 8. marca predaval dr. Tone Stres, vseučiliški profesor v Ljubljani, o človekovih pravicah v luči krščanstva. — Od 13. do 27. marca se je vršil v Globasnici že 16. Globaški kulturni teden. Prireditelja sta bila Slov. kulturno društvo iz Globasnice in Slov. prosvetno društvo Edinost iz Štebna. — Na deželnem glasbenem tekmovanju v Celovcu je prejel prvo nagrado za igranje flavte Kristijan Filipič iz Velinje vasi, pianistka Darja Kapus iz Bilčovsa pa drugo nagrado (prva ni bila podeljena). Oba sta učenca slovenske glasbene šole. — V dvorani beljaške Delavske zbornice se je vršil 13. marca koncert, na katerem so sodelovali zbori iz Roža, Gur, iz Kranja, Žabnic in tržaški mešani zbor. Priredila ga je Krščanska kulturna zveza pod vodilom Koroška poje. — Pri Joklnu v Celovcu je bila

12. marca predstavljena Messnerjeva knjiga *Živela Nemčija*, ki sta jo skupaj izdali založba Drava v Celovcu in „Partizanska knjiga“ iz Ljubljane. — V okviru 13. Rožanskega izobraževalnega tedna je šentjaskovski zbor Rož v tamkajšnjem Kulturnem domu pripravil koncert z naslovom *Ponižanim in Razžaljenim*, posvečen zatiranim narodom po vsem svetu. — Katoliško prosvetno društvo Šmihel je na velikonočni ponedeljek zaigralo Brechtovo igro *Izjema in pravilo*.

GORIŠKA

V okviru Marijinega leta sta štandreska in devinska dekanija priredili romanje na Mirenski grad. Romanja, ki ga je vodil nadškof Bonmarco, se je udeležilo veliko vernikov. Z nadškofo je maševalo 12 duhovnikov. — Salezijanec Jože Mlinarič je 16 let deloval v Burundiju. Ko je lani vlada pregnala tuje duhovnike, je moral oditi tudi on s sobratom Avgustom Horvatom. Sedaj biva in študira v Rimu. Pred veliko nočjo je bil teden dni v Gorici. Obiskal je slovenske šole in jih seznanjal z misijonskim delom. Bil je tudi pridigar ob romanju na Miren-

radi česar je bil lani ob nogo. Vse to je prenašal z vedrino in kančkom humorja. Vedno je bil ponosen na to, da njegovi tako skupaj držijo. Še o božiču sta bila z ženo doma pri hčeri in njeni družini v Šentvidu pri Ljubljani. Takrat je poromal še enkrat k Mariji Pomagaj na Brezje v zahvalo in prošnjo za moč. Umrli je 22. marca. Še na dan pred smrtjo, ko mu je glas že obnemogel, je sklenil roke svojih domačih v oporo, ki jo je tako rad ponavljal tudi vsem svojim rojakom v Stockholmu: „Skupaj držite in radi se imejte!“ Tako je obdaril svoje z darom med-

sebojnega razumevanja in z njim čisto po vzoru svetopisemskih očakov do konca blagoslavljal svoj rod.

20. marca je v Billesholmu mirno temu svetu za vedno zaspal Franc Koračija, ki so ga zazibali 4. aprila 1910 v Rogaški Slatini. Skrbni in verni starši so mu dali bogato popotnico za pot življenja. Taborišče Dachau, kjer je bil dve leti, je bila ena od težkih postaj tega pota. Že leta 1960 je prišel s svojo družino na Švedsko, najprej v Malmö, 1964 pa je kupil večjo hišo v Billesholmu, ki je bil prvi dom tudi mnogim rojakom, ko so prišli v to deželo na se veru iskat delo. Vadstenskimi romarjem so znane okusne kranjske klobase, ki jih je on pripravljaj.

Zadnjih deset let mu je bolezen počasi izpodjedala življenjske moči. Posebno veliko je trpel, odkar ga je pred letom zadela možganska kap. Ob številni udeležbi rojakov iz okoli-

ce Helsingborga smo ga po pogrebnih maši položili k zadnjemu počitku na božjo njivo v Norra Vramu pri Astorpu.

Vsem domačim rajnega Jožeta in Franca izrekamo iskreno sožalje, za rajna pa molimo, naj ju njuna trnjeva kalvarjska pot čimprej pripelje v polnost velikonočne slave.

Velikonočni prazniki so nam navrgli nekaj dni oddiha, blagega, čeprav ne preveč sončnega pomladanskega vremena ter lepo obiskane velikonočne slavlja na veliko noč v cerkvi. Pri slovenski maši na velikonočno nedeljo in na velikonočni ponedeljek v Göteborgu je bila cerkev skoraj še enkrat bolj polna kot ponavadi. Posebno lepo in korajžno, z globokim občutjem Jezusove zmage nad zlom in smrtjo, smo zapeli velikonočne pesmi v Malmöju.

SLOVENCİ Z VSE ŠVEDSKE vabljeni na binkoštno srečanje

v Vadsteno za
binkoštno nedeljo, 22. maja.

Maša bo ob 12. uri.
Bogoslužje bo vodil beograjski
nadškof in metropolit
dr. Franc Perko.

Popoldne bo kulturni in družabni
program z loterijo ob sprem-
ljavi ansambla iz južne Švedske.

Pridite v čim večjem številu!

ski grad. — Od 18. marca do 10. aprila so se vršili koncerti pod naslovom Primorska poje. Koncertov je bilo 21. Nastopilo je 3500 pevcev, od teh je bilo 40 zborov iz zamejstva. Prvi koncert je bil v Kulturnem domu v Gorici. — Pomožni torontski nadškof dr. Ambrožič je po uradnem obisku v Rimu obiskal za en dan tudi goriške prijatelje. Od tam je šel v Ljubljano. — V Katoliškem domu v Gorici je bilo 20. marca športno srečanje zamejskih skavtov. Udeleženci so prišli s Koroškega, Tržaškega in Goriškega. — Slov. kulturno društvo Hrast iz Doberdoba je priredilo na velikonočni ponedeljek in na belo nedeljo Praznik pomladi. Program je bil kulturn in zabaven. — Lani v novembru so v Laškem (Ronke) ustanovili kulturno in rekreacijsko društvo Jadro. Že ima za seboj nekaj nastopov. 11. marca so priredili Prešernovo proslavo.

TRŽAŠKA

Slavko Pregel je napisal mladinsko knjigo Geniji v kratkih hlačah. Prof. Lučka Sosič je delo dramatizirala in ga prestavila v tržaške razmere. V gledališču France Prešeren v Boljuncu je delo doživelo 12. marca krstno predstavo. — Slovensko karitativno društvo v Trstu načrtuje tudi letos v Dragi v času od 1. julija do 17. avgusta otroško kolonijo. — V mesecu tiska je 25 slovenskih župnij na Tržaškem zbralo za katoliški tisk 5.419.000 lir. — Tržaška Zveza cerkvenih pevskega zborov je v Kulturnem domu priredila 27. marca revijo otroških in mladinskih zborov pod naslovom Pesem mladih. V zvezi z obsodbo prof. Pahorja zaradi uporabe slovenščine na pošti je poslanec iz Val d'Aoste Ceveri načel v rimskem parlamentu vprašanje uporabe slovenščine na uradih, tudi poštah. — Marijina božja pot na Repentabru se kar ponuja v Marijinem letu kot romarski kraj. Prvi viri o njej gredo nazaj v leto 911 po Kr. V zadnjih letih so bila svetišče in poslopja popravljena. Oltarno Marijino sliko je daroval leta 1794 tržaški škof Sigmund Hohenwart. Ob čistem vremenu se obiskovavcu nudi bajen razgled.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Misijonali, ki dušnopastirsko oskrbujejo Slovence v Avstraliji, morajo za praznike napraviti dolga pota. Poleg redne božje službe velikega tedna v Sydneyu (Merrylands) sta misijonala maševala še v Wollongongu, Canberri, Brisbanah, Cornubli in Newcastlu. Misijonala iz Melbourne (Kew) sta obiskala St. Albans, North Altono, Springvale, Geelong, Morwell in Wodongo. Vprašanje je, koliko znajo verniki ceniti duhovniške napore? — Cerkve sv. Rafaela v Merrylandsu je praznovala 15-letnico. Blagoslovil jo je škof dr. Lenič. Slovesnosti se je udeležil škof Heather. V zahvalo so mu poklonili škofovski kapo (mitro). Blagoslovil je tudi sliko božjega služabnika škofa Baraga. Po maši so poslušali na traku govor škofa dr. Leniča, ki ga jim je poslal ob 15-letnici. Nato je bil v dvorani kulturni spored, katerega so zaključili s piknikom. — Slovenska Misija sv. Družine v Adelaidi (Hindmarsh) je priredila pustno zabavo, namenjeno predvsem dobrotnikom in sodelavcem Misije. Žene so nacvrle krofov. Ob igranju harmonike so tudi plesalci mogli pokazati, kaj znajo. — Društvo sv. Eme, ki skrbi ob verskih prireditvah za telesni blagor udeležencev, je v februarju imelo občni zbor. Stari odbor je želel, da bi bil zamenjan. Nič ni bilo iz tega, skupščina je odbor potrdila še za eno leto. — V Perthu, ki leži na skrajni zahodni strani Avstralije, živi dosti zavednih in vernih Slovencev. Ustanovili so slovenski farni odbor, ki hoče ljudi držati skupaj in jim vsaj dvakrat letno preskrbeti slovenskega duhovnika. Letos jih je obiskal ob koncu januarja p. Ciril, ki je priletel iz vzhodnega dela Avstralije — iz Sydneya, več tisoč kilometrov daleč.

ARGENTINA

Vodstvo Slovenske ljudske stranke je poslalo posebno pismo predsedniku Avstrijske ljudske stranke, zunanemu ministru dr. Alojziju Mocku. Obe sta članici mednarodne zveze krščanskih strank. V pismu izraža strah ob načrtovanem diktatu o šolanju na avstrijskem Koroškem, ki so ga sklenile vse tri vladajoče stranke. Enako pismo je bilo poslano tudi dr. Petru Jankovičju, bivšemu zunanjemu ministru in članu vodstva avstrijske socialistične stranke. Slovenski narodni odbor je pa poslal v tej zadevi posebno poslanico predsedniku vlade dr. Vranitzkemu. Ob robu povedano: noben slovenski koroški časopis ni o tem nič poročal; izgleda, da se bojijo demokratičnih Slovencev. Vsa pisma so bila poslana ob 50-letnici uničenja Avstrije po Hitlerju. — Predstavniki društva 'Zedinjena Slovenija', ki povezuje Slovence v Argentini, so obiskali 11. marca avstrijskega poslanca v Buenos Airesu dr. Alberta Rohana in mu izročili posebno pismo. V pismu opozarjajo na nedemokratično ravnanje s Slovenci na Koroškem. Poslanec je obljubil, da bo pismo poslal naprej na Dunaj. — Slovenci v Mar del Plati in Miramaru so 13. marca obhajali 80-letnico njihovega dušnega pastirja g. Borisa Komana. Jubilant je po rodu iz Radovljice na Gorenjskem; bil je kaplan v Metliki in na Brezovici, kjer je postal tudi župni upravitelj. Kot begunec je deloval v taboriščih Kellerberg in Spittal ob Dravi. Po prihodu v Argentino je prišel v župnijo sv. Petra v Mar del Plati, ki je leta 1957 postala stolnica. Dosti let je delal na škof. ordinariatu, že 27 let pa skrbi za Slovence v tem mestu in v Miramaru. — V nedeljo, 13. marca, so se v Buenos Airesu spet začeli šolski tečaji. Začetna maša je bila v cerkvi Marije Pomagaj. Po maši pa je bil v dvorani kulturni nastop šolarjev.

KANADA

Misijonski krožek na fari Marije Pomagaj v Torontu je lani v jeseni pripravil misijonsko tombolo. Skupaj z darovi so nabrali lepo vsoto 9426

dolarjev. — Pri Mariji Brezmadežni v Novem Torontu se je prijavilo 31 otrok za prvo obhajilo in 79 mladih za sv. birmo. — V nedeljskih nabir-
kah so pri Mariji Pomagaj lani na-
brali 78.000, za škofijske in karita-
tivne nabirke 26.889, za misijone in
pomoč cerkvam v Sloveniji pa
63.569 dolarjev. Vseh dohodkov pri
fari je bilo 197.844 dolarjev. Tudi v
finančnem poročilu se kaže živ-
ljenjska moč farne skupnosti. — Po
dveh letih so letos spet imeli v
Montrealu mašo narodov, pri kateri
je Slovenka v narodni noši brala be-
rilo. Nadškof Gregoire je povedal v
pridigi, da je v škofiji 37 narodnih
kat. Misij. Slovenci imajo svojo Mi-
sijo s cerkvijo sv. Vladimirja, ki jo
vodi lazarist Franc Letonja. — Slo-
venska župnija v Winnipegu obhaja
letos 25-letnico delovanja. Na jubi-
lej so se v marcu pripravili s sv. mi-
sijonom. Cerkev je posvečena Lurš-
ki Materi božji. — Pri sv. Gregoriju
v Hamiltonu so se 31. jan. slovesno
spomnili 100-letnice smrti sv. Jane-
za Boska.

ocvirki

JUGOSLAVIJA SE JE SPORAZUMELA Z MEDNARODNIM DENARNIM SKLADOM

Jugoslovanska vlada je sklenila
z Mednarodnim denarnim skladom
pogodbo, na podlagi katere bo lah-
ko velik del dolgov v tujini, ki
znašajo nad 21 milijard dolarjev,
preloženih. Gre za enoletno poso-
jilo, za katero sprejema Jugoslavija
določene pogoje pri svoji gospo-
darski politiki.

Po teh mora biti od 15. maja
precej več kot pol vseh sedaj
zamrznjenih blagovnih cen sproš-

čenih in uvoz olajšan. Višanje plač
mora postati odvisno od proizvod-
nje oziroma od uspehov podjetij.
Poleg tega morajo biti skrčeni javni
izdatki in gospodarstvo dajatev
razbremenjeno. Posojilo naj bi zna-
šalo do 500 milijonov dolarjev.

Dogovor z Mednarodnim denar-
nim skladom odpira tudi možnost
obširne preložitve dolgov pri okrog
500 zasebnih bankah. Jugoslo-
vanske obveznosti za leta 1987 do
1995, v višini šest milijard dolar-
jev, naj bi se raztegnile na 16 do
17 let. Po tem načrtu naj bi kak-
šna štiri leta ne bilo nikakršnega
odplačevanja.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, Mün-
chen, 2./3. apr. 88/33.

slovenski katoličani o ustavnih spremembah

kolonizirana slovenščina

Na severni strani železniškega predora v Področici in potem
po vsej južni Koroški piše na trgovinah „Kaufhaus“, na naši
strani predora, na začetku Jesenic in potem po večjem delu
Slovenije se svetlikajo „Marketi“, oboje seveda na slovenski
zemlji. V slovitih Kranjski gori, ki v svetu ni tujka, lahko obište-
te „Spagetenhaus“, blizu Prešernove Vrbe in njegove „podobe
raja“ pa restavracijo „Texas“. Na ljubljanskem Žabjaku, tam,
kjer je Fran Levstik nekoč premišljeval svoje politične misli in
še „napake slovenskega pisanja“, je zdaj „Biro-Inženiring“,
notri pa nekaj fantov popravlja pisalne stroje. In še tisoč po-
dobnih in drugih napisov prikazuje in dokazuje tujcem naše
jezikovno papagajstvo.

Lepo —, smo že kar malo ponosni na ta naš zahodnjaški
jezikovni cvetličnjak, Slovenija je z njim dobila prav izbrani
„imidž“.

Te vrste papagajstvo povečuje še splošna jezikovna nemar-
nost po naših množičnih obcih. Politik je dejal na televiziji,
da nam v današnji „gužvi“ „predstoji“ še marsikatera naloga,
in četudi so o tej in oni „že razgovarjali“, bo treba „ažurirati
stanje stvari“.

DELO, Ljubljana, 11. feb. 88/8.

Franč Zadravec

Komisija PRAVIČNOST IN MIR
pri Slovenski pokrajinski škofovski
konferenci, ki jo vodi prof. dr. An-
ton Stres, je posegla v sedanjo raz-
pravo o ustavnih spremembah do-
ma, z naslednjo izjavo:

1. Splošna moralna načela o svo-
bodnih in pravičnih družbenih odno-
sih vežejo vse ljudi, zato imajo vsi
ljudje brez izjeme tudi pravico in
celo dolžnost, da v luči teh načel
razpravljajo o okoliščinah, v katerih
živijo, in si z vsemi moralno dovolje-
nimi sredstvi prizadevajo za njihovo
izboljšanje. To pravico in dolžnost
imajo tudi verniki kot skupnost in
kot posamezniki, ki povrh še pred-
stavljajo pomemben del naše dru-
žbe. Komisija Pravičnost in mir hoče
najprej prispevati, da bi se verniki
katoliške Cerkve kot posamezniki in
kot skupnost svojih dolžnosti do
družbe vedno bolj zavedali, in sicer

s tistega moralnega vidika, ki izhaja iz krščanske vere. K verski svobodi ne sodi samo pravica sprejemati verske resnice, temveč tudi ravnati v skladu z njihovimi moralnimi posledicami. Zato Komisija pojmuje svoje delovanje kot sestavni del verske svobode in oznanjevanja vere.

2. Izhodišče Komisije Pravičnost in mir je stalen nauk katoliške Cerkve, po katerem je človek kot oseba temelj in cilj vseh družbenih, gospodarskih, kulturnih in političnih prizadevanj in ureditev. Vsak človek pa je kot oseba nosivec neodtujljivih pravic, ki mu jih ne podeljuje nobena oblast, temveč jih ima zato, ker je človek. To pomeni, da morajo ljudje za te pravice vedeti, zakoni morajo te pravice nedvoumno jamčiti, oblast pa jih mora spoštovati. To obvezuje vsako oblast, ne glede na ideologijo njenih nosilcev. Tem moralnim zahtevam se ne more odpovedati noben kristjan, ker bi to pomenilo, da se izneverja sestavnemu delu krščan-

ske vere in morale. Zato bo Komisija vedno odklanjala, da bi njena stališča ocenjevali kot nedopustno vmešavanje Cerkve v politiko v smislu nekakšnega potegovanja za oblast ali kot poskus partnerske delitve oblasti. Sama pa bo skrbela, da bo ostala na ravni moralnih načel, ki zavezujejo vsakega človeka in kristjana.

3. Med moralnimi načeli o družbenem in političnem življenju namenja Komisija Pravičnost in mir posebno pozornost najprej pravici do svobode misli, vesti in veroizpovedi. V letošnji novoletni poslanici poudarja papež Janez Pavel II., da je verska svoboda „vogelni kamen zgradbe človekovih pravic“. To je razumljivo, kajti svobodno iskanje in sprejemanje osebnih nazorov je prvi pogoj, da je človek svobodna, neodvisna in odgovorna osebnost. Nasprotno pa je vsako nasilje nad vestjo in osebnim prepričanjem hudo teptanje človeka kot svobodnega in odgovornega bitja. Svojo vero ali nazor pa ima člo-

**naša luč
je kakor pogovor
v družini.**

**vsak rojak
potrebuje
tak pogovor.**

**pridobite
reviji novih
naročnikov!**

med vrsticami

(nadaljevanje s 13. strani)

ne vem kaj še vse, kadar se kdo milo ali tudi bolj grobo spotakne ob kak ideološki konstrukt — vendar ti isti organi ne izdajajo nobenih deklaracij in se sploh ne sestajajo, ko tisoči bolnikov trepetajo za zdravje in življenje, ker ni zdravih, ko matere preklinjajo vse na tem svetu, ker ni mleka in otroške hrane, ko delavci hodijo na ceste in pred skupščine, ker ne morejo več živeti od svojega dela... Ampak — naj kar hodijo, naj kar preklinjajo in naj jih bo kar strah, samo da ne bi kdo hotel neodvisnih sindikatov ali poleg partije še socialistično stranko ali nacionalne enote v armadi ali kakšno podobno grozodejstvo...

Vsi scenariji ideološke vojne so grozljivo enaki in grozljivo učinkoviti. V njih se kaže vsa nemoč razuma spričo demagogije, in demokracije spričo diktature. Zaman so namreč vsi pozivi k hladnemu razumu, pametnemu pogovoru in trezni presoji, kadar buldožerji demagogije začno z množičnimi sestanki, dezinformacijami, lažmi, iztrganimi citati in podtaknjenimi mislimi obračunavati s „sovražniki“, „kontrarevolucionarji“, „narodnimi izdajavci“, „razkrajevalci temeljnih vrednot“ in podobno. Tedaj pač nastane vzdušje lova na čarovnice.

Tudi čez Jugoslavijo se neusmiljeno vali valjar demagogije, ki spreminja v „kontrarevolucijo“, „antisociali-

zem“, „spodkopavanje temeljnih vrednot“ vse, kar želi iskati in poiskati pot iz krize, zastoja in gnitja neke zastarele preživelosti.

Potrebno je več preproste človeške poštenosti in odgovornosti do ljudstva, naroda in generacij, ki jih je dosedanja politika obsodila na odplačevanje dolgov, materialno in duhovno stisko, družbeno in osebno brezperspektivnost.

Popačena podoba konfliktov na nacionalni ravni — kot spopad med Slovenci in drugimi — se zavestno ne guje in spodbuja, ker daje konservativnim silam določene prednosti na osnovi izkoriščanja ideoloških konstruktov, med njimi tudi najbolj pokvarjenega: slovenski nacionalisti, separatisti in antikomunisti proti jugoslovanskim branivcem socializma, „temeljnih vrednot“, „pridobitev revolucije“ itd. Skrivajoč se za tem konstruktom konservativne sile v Jugoslaviji bijejo plat zvona ob vsaki pobudi, ki se pojavi v Sloveniji za pametnejše obnašanje, pri čemer po klasičnih metodah zlonamernosti, prevare in zlorabe zamenjujejo bistveno z obrobnim, oziroma spremljajočim. Samo tako se lahko dogaja, da so glavna politična vprašanja v tej nesrečni državi štafeta, mirovna gibanja, jezikovne polemike, „napadi na JLA“ in podobno, ne pa — padanje življenjske ravni, nezaposlenost, zaostajanje za razvojem v svetu, razpad sistema in druge katastrofalne posledice vztrajanja pri zastarelem in preseženem modelu socializma.

TELEKS, Ljubljana, 24. mar. 88/13—15.

vek pravico ne samo zasebno, temveč tudi javno izražati, „bodisi posamezno ali v skupnosti z drugimi“ (Splošna deklaracija, 18. člen). Pravica do verske svobode prav tako zahteva, da so vsi nazori enakovredni in da vernost ter pripadnost občestvu verujočih tudi praktično ni ovira za kakršno koli delovno mesto ali funkcijo v družbi. Končno je treba pripomniti, da se spoštovanje osebnega nazora začenja že v vzgojno-varstvenih in izobraževalnih ustanovah. Te nimajo pravice vsiljevati kakšno posebno ideologijo ali onemogočati svobodno in javno izpovedovanje verskega prepričanja gojencev in učencev in življenja v skladu z njim. Prvo pravico do vzgoje imajo starši, vzgojne ustanove pa jih morajo podpirati.

4. Komisija se ne zavzema samo za pravice vernikov, temveč vseh ljudi. Zato bi bilo v sedanjem trenutku, ko vsi govorimo o demokratizaciji naše družbe, primerno premisliti, kakšno vlogo naj ima v resnični demokratični družbi poseben zakon o pravnem položaju verskih skupnosti in kako ga je treba razlagati. Če je v družbi s splošnimi zakonskimi določili za vse ljudi in vsa njihova združenja ali občestva resnično zajamčena svoboda misli in vesti v vseh njenih razsežnostih, je s tem v zadostni meri zajamčena ta svoboda tudi za Cerkev in njene člane.

5. K svobodni in celoviti človeški osebnosti sodi tudi ustrezno in svobodno kulturno življenje z vsem, kar to obsega: pravica do uporabe materinega jezika, do narodne identitete in suverenosti ter njenega gospodarskega, kulturnega in političnega uveljavljanja. Vsaka oblika podrejanja enega naroda drugemu je v očitnem nasprotju s svobodo, enakopravnostjo in osebnim dostojanstvom, ki jih hoče nauk o človekovih pravicah zajamčiti. Zato ima vsakdo, ki izpoveduje krščansko vero, dolžnost, da se upre slehernemu odkritemu ali ideološko prikritemu poskusu podrejanja enega naroda drugemu. S tega vidika je treba v sedanjih razpravi o ustavnih spremembah zavračati vse, kar vodi v raznarodovanje, tudi če se ideolo-

ško drugače prikazuje. Politični voditelji pa imajo do svojega naroda v tem trenutku še posebno velike odgovornosti.

6. Z naukom o svobodi mišljenja in njegovega izražanja je najtesneje povezana svoboda obveščanja. Svobodno širjenje nazorov in informacij, ne glede na meje in ideološko pripadnost, je tudi ena osnovnih zahtev demokracije, saj je vsestranska obveščenost pogoj za resnično svobodno oblikovanje osebnega nazora in odgovornega ravnanja. Pri nas pa se otežuje in omejuje uvoz na tujem objavljenega tiska, kar je v nasprotju z nekaterimi mednarodnimi dogovori, ki hočejo omogočiti svobodni pretok idej in informacij. Prav tako je to resna ovira za uresničevanje zamisli o enotnem slovenskem kulturnem prostoru.

7. Prav tako je v jasnem nasprotju s človekovimi pravicami sodno preganjanje zaradi kakega posebnega nazora in njegovega širjenja, če le ne gre za razglasanje nasilja in nestrpnosti. Še bolj pa je treba obsoditi postopke, ki so naperjeni proti zagovornikom človekovih pra-

vic. Zato si je treba še naprej prizadevati za spremembo tistih določil naše sedanje zakonodaje, ki lahko služijo za represijo, se pravi za zatiranje pluralizma in svoboščin, ki izvirajo iz človekovih pravic. Takšna določila so za naš sistem in zakonodajo še posebno nečastna. Če naj bo nova ustava korak naprej k demokratizaciji, mora bolj kot doslej onemogočiti zakone in postopke, ki so v očitnem nasprotju s človekovimi pravicami.

8. Temelj javne oblasti je v sodobni miselnosti volja ljudstva. To nikakor ni v nasprotju s svetopisemsko mislijo, da je oblast od Boga. Od Boga je namreč oblast, ki zagotavlja resnični blagor vseh. Tega pa ni brez spoštovanja človekovih pravic. Med nje sodi tudi pravica državljanov, da imajo dejansko možnost izbiranja in nadzora nosilcev oblasti. Tudi zadnji koncil terja „za vse državljane brez razlike enako možnost, da so stvarno, svobodno in dejavno udeleženi tako pri postavljanju pravnih temeljev državne skupnosti kakor tudi pri vodstvu države in pri določanju območja in ciljev raznih ustanov ter pri volitvi

klic po demokraciji

Komite za zaščito svobode misli in izražanja v Beogradu je naslovil na skupščino SFRJ in jugoslovansko javnost predlog za vzpostavitev politične demokracije v Jugoslaviji, iz katerega ponatiskujemo glavne misli.

Odsotnost osnovne politične demokracije je bistvena slabost našega političnega sistema. Pod krinko uvažanja resnične, neposredne demokracije je bil vzpostavljen avtoritaren in po nekaterih značilnostih tudi totalitar enostrankarski monopol oblasti. Eden prvih pogojev za

izhod iz politične, gospodarske in moralne krize je neodložljiva in temeljita demokratizacija obstoječega reda. Po naši presoji so najbolj nujni naslednji ukrepi:

1. *Ukinitev delegatskega sistema kot posrednih volitev in uvedba svobodnih, neposrednih in tajnih volitev za vsa predstavniška telesa.* Obstoječi delegatski sistem je samo prikrita oblika nenehnega obnavljanja vladajoče elite, ki si ni nikoli veljavno in demokratično pridobila zaupanja in pristanka tistih, katerim vlada.

2. *Ukinitev z Ustavo potrjene monopola oblasti vladajoče stranke.* Po vzorcu Stalinove Ustave iz leta 1936 je bil uzakonjen monopolni položaj vladajoče stranke (ZKJ) in enkrat za vselej je bila določena njena vo-



voditelj" (CS 75, 1). Ta zahteva pa je v sedanjem trenutku sprejemanja ustavnih sprememb še posebno aktualna. Oblast je dolžna omogočiti vsem članom družbe zadostno obveščenost o tem, kaj ustavne spremembe vsebujejo za prihodnost, in jim dati možnost, da ob tem uveljavijo pravico biti „stvarno, svobodno in dejavno udeleženi pri postavljanju pravih temeljev državne skupno-

sti“. To pa je po vsebini pravzaprav isto kot referendum, ki ga nekateri že zahtevajo. Vsekakor je moralno nedopustno, da se ustava spremeni brez jasno izražene volje večine članov našega naroda ali celo proti njej. Komisija podpira vse, ki si prizadevajo za to, da se v ustavnih določilih izrazi dejanska in večinska volja našega naroda, in spodbuja k temu tudi druge člane Cerkve.

9. Nadalje zahteva obramba človekovih pravic ustrezno zakonodajo in od politike neodvisno sodstvo. Zakonodaja je ustrezna, če je nedvoumna in zgrajena na načelih, ki jih vsebujejo človekove pravice, in te pravice ščiti. Sodstvo je neodvisno, če nanj ne vplivajo interesi oblasti, temveč se ravnata edinole po zakonu, ki mora veljati za vse člane družbe enako. Zahteve po tako imenovani „pravni državi“ so zato upravičene in jih je treba podpirati.

10. Med bistvene poteze demokratične družbe sodi tudi jasno izražena pravica do svobodnega in mirnoljubnega zbiranja in združevanja. Z moralnega vidika ni potemtakem nobenega opravičila za obstoj monopolnih organizacij. Mednarodni

dokumenti o človekovih pravicah izrečno omenjajo pravico do ustanavljanja sindikatov. Tudi ni nobenega moralnega opravičila za prepoved javne in organizirane dobrodelne dejavnosti Cerkve.

Zavedamo se, da je demokratizacija in splošno izboljšanje družbenih, gospodarskih, kulturnih in političnih razmer dostojnega človekovega življenja trajen proces. Poudarjamo pa, da je dosledno spoštovanje človekovih pravic njegova nepogrešljiva sestavina. Po besedah II. vatičanskega koncila je „zaščita in pospeševanje nedotakljivih človekovih pravic bistvena dolžnost vsake svetne oblasti“ (VS 6). Žal moramo ugotoviti, da so v tem pogledu predlagane ustavne spremembe nezadostne. Tudi ne odstranjujejo nedoslednosti, ki jih vsebuje že dosedanja ustava, ko po eni strani človekove pravice priznava, po drugi pa jih z nekaterimi določili omejuje. Če naj sedanje spreminjanje ustave pomeni korak naprej v demokratizaciji, potem za to ni druge poti kot dosledno upoštevanje vseh človekovih pravic.

V Ljubljani, 11. marca 1988

dilna vloga kot posledica „zakonitosti zgodovinskega razvoja“. Zgodovina pa nikomur ne more dati pravice do večnega monopola oblasti.

3. *Utrditev in dosledno upo-
rabljanje načela javne odgovor-
nosti in zamenljivosti vseh no-
sivcev državnih in javnih funkcij,
kadar njihova politika pripelje
do škodljivih posledic.* Pri tem
ne sme biti nihče izjema.

4. *Ukinitev vseh ustavnih ome-
jitev, s katerimi se zožujejo vna-
prej zajamčene temeljne svoboš-
čine in pravice človeka in obča-
na.* Temeljne človekove pravice
niso darilo, ki ga državna oblast
po svoji volji ali samovolji daru-
je ali odvzema svojim podani-
kom. Ustava mora državljanom
jamčiti pravico, da izdajajo ča-
sopise, ustanavljajo združenja in

se svobodno zbirajo brez vna-
prejšnjih administrativnih dovo-
ljenj ali preverjanj.

5. *Utrditev ustavnih jamstev
za popolno svobodo tiska in uki-
nitev uradne ali prikrite cenzure.*
Tisk, radio in televizija morajo
biti sredstvo javne kontrole nad
tistimi, ki so na oblasti, ne pa
pripomoček za manipuliranje z
javnim mnenjem.

6. *Ustavna in zakonska regu-
lacija pravice do združevanja v
neodvisne sindikate in pravice
do stavke.* Uradna Zveza sindi-
katov je postala transmisija
vladajoče partije. Njen cilj je, da
zastopa interese Partije, name-
sto da bi zastopala in branila in-
terese svojih članov pred drža-
vnimi in poslovnimi organi.
Uradni sindikat še nikoli ni po-
vedel delavcev v stavko.

7. *Zagotovitev tvorne sodne
zaščite osnovnih svoboščin in
pravic.* — ... je treba ukiniti vse
oblike odvisnosti sodnikov od
izvršilnih organov oblasti, vodi-
teljev Partije in neformalnih sku-
pin. Zato bi morali najprej ukini-
ti ustavno določilo o moralno-
politični primernosti kot pogo-
jem za opravljanje sodne funkcije,
ki v praksi pomeni članstvo v
ZKJ, tako da danes skorajda ni
sodnikov in javnih toživcev, ki
ne bi bili člani stranke. Prav ta-
ko je treba zagotoviti neodvis-
nost vseh inšpekcijskih in kon-
trolnih organov.

(Sledi 20 podpisov članov ko-
miteja, med njimi 11 članov SA-
NU — Srpske akademije nauka i
umetnosti.)

NOVA REVIIJA, Ljubljana 88/
št. 69—70.

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrse Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eskportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohr-

vaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizica, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

• V Biogradu ob morju (Dalmacija), 50 m od Marine, PRODAM hišo (300 m²) in 1500 m² zemlje. — Za pojasnila se obrnite na Mileta Fabijen, tel. 93543375, zvečer (Francija).

• Med Štorami in Šentjurjem (kraj se imenuje Krajncice) PRODAM vikend (4,60 x 3,50 m). Je na 750 m² velikem zemljišču z zelo lepo lego. — Informacije daje Mihaela Kurman, Kačeva 8, 63000 Celje, Slovenija.

• V Atomskih Toplicah pri Rogaški Slatini PRODAM novo opremljeni penzion z 11 ležišči. Vse sobe imajo WC + tuš. — Informacije Vam posreduje N. Manček, Hohkravtova 2, 63000 Celje, Jugoslavija.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti te knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

od smeha ni še nihče umrl



„V juhi sem našel las!“

Dva soseda iz vrstnih hiš.
„Koliko tapet ste kupili, ko ste tapecirali svoj hodnik?“

„Deset“.

Čez en teden se spet dobita.

„Ko sem ta teden tapeciral svoj hodnik, mi je ostalo sedem tapet.“

„Meni takrat tudi.“

o

Na avstrijsko-jugoslovanski meji. Neki pes hoče v Jugoslavijo.

Carinik: „Zakaj pa hočeš sem?“

„Ker sem slišal, da je tu pasje življenje.“

Čez dva dni hoče spet iz Jugoslavije.

Carinik: „Zakaj pa spet odhajaš?“

„Ker tu ne smem lajati.“

o

Vinski bratci so že precej okajeni. Pa pravi eden druge-

mu: „Ti, pojdi k nam domov, in če sem tam, me vpričo moje žene povabi na kozarček v tole gostilno!“

„Bolj preprosto bo, če kar sam ženi telefoniraš, da te, če si doma, pusti z nami v gostilno.“

o

„Zakaj pa imaš okrog prsta navit sukanec?“

„Žena mi ga je navila, da ne bi pozabil oddati pisma.“

„Pa si ga oddal?“

„Ne, ker mi ga je žena pozabila dati.“

o

Učitelj sprašuje učenca:

„Na mizo prilete štiri muhe. Eno ubiješ. Koliko jih ostane na mizi?“

„Ena. Ubita.“

o

Dva krompirja hodita po cesti. Enega povozi avto. Pa mu pravi drugi: „Daj, pojdiva naprej, piré!“

od doma

LAHKO JE ŽIVETI OD DANES DO JUTRI, ČE SI SI NAGRABIL ŽE VČERAJ.

Na sončni strani Alp so vsak dan daljši dnevi. In nosovi.

VSI SMO NA ISTEM, TODA VSE-ENO SO NEKATERI NA BOLJŠEM.

Vidim, da nekateri resnično poskušajo izničiti naše revolucionarne tradicije. Zdaj so uknili celo Goli otok.

DILEMA SOCIALIZMA: ALI JE ŽIVLJENJE PRED SMRTJO?

Javnost ni vznemirjena. Javnost se krohota.

GRADIMO SOCIALIZEM S ČLOVEŠKIM OBRAZOM. TA JE PA VSE DALJŠI.

Nič čudnega, da se ladja potaplja, ko pa je na njej toliko podgan.

NAŠI SINDIKATI SO V BISTVU NEODVISNI. OD DELAVCEV.

Z zelo dobrim aforizmom si lahko skuhaš ričet.

ŠLI SMO ŠE NAPREJ OD MARXA: PRI NAS Z DRŽAVO ODMIRA TUĐI LJUDSTVO.

po PAVLIHU

OGLEDALO



Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNICI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Štefan Ferencak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat i iace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Filis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74 ali 34 6 39).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10, 8000 München 22. (Tel. 089-22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju: 040 - 23 24 78).

ŠVICA

Urad slovenske misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).